

บทที่ 4

ปัญหาการชดเชยค่าสินไหมทดแทนกรณีเจ้าหน้าที่ ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

ความรับผิดของเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐ สำหรับประเทศไทยนั้น เป็นไปตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะที่กำหนดให้ความรับผิดทางละเมิดที่เกิดจากการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ไม่ให้เป็นความผิดส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ โดยมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำ ในการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีเช่นนี้ ผู้เสียหายอาจใช้สิทธิทางศาลโดยฟ้องหน่วยงานของรัฐเท่านั้น แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดไม่ได้ นอกจากการใช้สิทธิทางศาลแล้ว มาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวให้สิทธิผู้เสียหายยื่นคำขอโดยตรงต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดเชยค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ตนแทนก็ได้ หากหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งเป็นประการใดแล้ว ผู้เสียหายไม่พอใจก็ใช้สิทธิทางศาลได้ภายหลัง

แต่เนื่องจากเจตนารมณ์ของการตราพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 เพื่อเป็นหลักประกัน และคุ้มครองเจ้าหน้าที่รัฐ ที่จะไม่ต้องรับผิดในการกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ได้บัญญัติเพื่อคุ้มครองบุคคลภายนอกผู้เสียหายโดยตรง กรณีจึงมีปัญหาในการบังคับใช้เพื่อชดเชยเยียวยาบุคคลภายนอกผู้ได้รับความเสียหายหลายประการ โดยจะแยกพิจารณาเป็นประเด็นดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับค่าสินไหมทดแทนที่ไม่ใช่ตัวเงิน

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ตามอำนาจหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมายนั้น ในการกระทำตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ในบางครั้งอาจกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ทำให้ได้รับความเสียหายในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายจะเกิดขึ้นแก่ทรัพย์สิน

เงินทองชีวิต ร่างกาย หรือสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งที่กฎหมายรับรองคุ้มครองให้การกระทำ ละเมิดดังกล่าว ก่อให้เกิดความเสียหายซึ่งไม่จำกัดอยู่เฉพาะความเสียหายที่กำหนดได้ เป็นตัวเงินเท่านั้น แต่ยังมีความเสียหายที่ไม่ใช่ตัวเงิน อันไม่อาจกำหนดมูลค่าความเสียหาย ได้ชัดเจนที่หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องรับผิดชอบใช้ต่อบุคคลภายนอกผู้ถูกระทำ ละเมิด ด้วยความสะดวกรวดเร็ว และเป็นธรรม

ความรับผิดชอบในการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ ต่อบุคคลภายนอกผู้ได้รับความเสียหายนั้น พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาตรา 5 บัญญัติว่า “หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตน ได้ กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้ โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้ ถ้าการกระทำละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่สังกัด หน่วยงานรัฐแห่งใด ให้ถือว่ากระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานรัฐที่ต้องรับผิดตามวรรค หนึ่ง” และมาตรา 11 วรรคหนึ่งบัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้เสียหาย เห็นว่า หน่วยงานจะต้อง รับผิดตามมาตรา 5 ผู้เสียหายจะยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหม ทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ตนได้ ในการนี้ให้หน่วยงานของรัฐต้องออก ใบรับคำขอให้ไว้เป็นหลักฐาน และพิจารณาคำขอนั้นโดยไม่ชักช้า เมื่อหน่วยงานของรัฐมี คำสั่งเช่นใดแล้ว หากผู้เสียหายไม่พอใจผลคำวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐก็ให้มีสิทธิ ร้องทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตน ได้รับแจ้งผลการวินิจฉัย” ทั้งนี้ในการจะชดใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นต้องพิจารณาตาม ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความผิดทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ข้อ 34 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีต้องชดใช้ค่าสินไหม ทดแทนให้แก่ผู้ยื่นคำขอให้หน่วยงานของรัฐที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ปฏิบัติตามที่ กระทรวงการคลังกำหนด” การที่ผู้เสียหายจะเรียกให้รัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ต้องอาศัยข้อกำหนดตามประกาศ กระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ข้อ 3 และ ข้อ 4 (1)-(5) อันเป็นบทบัญญัติที่กำหนด ประเภท และลักษณะค่าสินไหมทดแทน ในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคล ภายนอก ซึ่งได้กำหนดประเภท และลักษณะความเสียหายที่สามารถยื่นคำร้องขอรับ ค่าสินไหมทดแทน ได้แก่ “ความเสียหายหรือสูญหายแก่ทรัพย์สิน ความเสียหายแก่ร่างกาย

หรือชีวิต อันเป็นค่ารักษาพยาบาล ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างเจ็บป่วย ค่าชดเชยแทนการสูญเสียอวัยวะ หรือสูญเสียสมรรถภาพของอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือหลายส่วนของร่างกาย ค่าปลงศพ และค่าใช้จ่ายอันจำเป็นในการจัดการศพตาม ประเพณีทางศาสนา หรือประเพณีแห่งท้องถิ่น ตลอดจนค่าขาดไร้อุปการะ”

จากบทบัญญัติในการจ่ายค่าสินไหมทดแทนดังกล่าว จะเห็นว่า การกำหนด ลักษณะความเสียหายที่ไม่ครอบคลุมกับความเสียหายจากการกระทำละเมิดที่เกิดขึ้นจริง เนื่องจากการบัญญัติเฉพาะความเสียหายที่เป็นตัวเงินที่เกิดขึ้นกับชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน เงินทองที่กำหนดความเสียหายได้แน่นอนชัดเจนเท่านั้น แต่ไม่ได้กำหนดความเสียหาย ที่ไม่ใช่ตัวเงินที่ไม่อาจกำหนดจำนวน มูลค่าความเสียหายได้ในขณะกระทำละเมิดเอาไว้ แต่อย่างใด ซึ่งเมื่อมีการกระทำละเมิดเกิดขึ้นกับชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน เงินทองก็ดี และมีความเสียหายเกิดขึ้น ความเสียหายนั้นย่อมมีสองลักษณะ กล่าวคือ ความเสียหายที่สามารถกำหนดจำนวนมูลค่า ติราคา ค่าความเสียหายได้ชัดเจนแน่นอนในขณะกระทำละเมิด ในขณะที่เดียวกันการกระทำละเมิดย่อมก่อให้เกิดและความเสียหายที่ไม่ใช่ตัวเงิน และไม่อาจ กำหนดจำนวนความเสียหายที่สามารถ ติราคา กำหนดมูลค่า จำนวนความเสียหายแน่นอน ได้ ในขณะกระทำละเมิดเกิดขึ้นมาพร้อมกันเสมอ ไม่ว่าจะความเสียหายที่เกิดขึ้นชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน เงินทองก็ตาม ซึ่งความเสียหายที่ไม่ใช่ตัวเงินนั้น ได้แก่ ความอับอาย เสรีา โศก เสียใจ เจ็บปวด ทุกขเวทนา หรือการกระทบกระเทือนทางอารมณ์ เป็นต้น ความเสียหายดังกล่าว เป็นความเสียหายที่เกิดจากการกระทำละเมิด และผู้ได้รับความเสียหายมีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทนเช่นเดียวกับความเสียหายที่เป็นตัวเงิน แต่ บทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดเอาไว้ ก่อให้เกิดปัญหา ยุ่งยาก ลำบาก ในการขอรับค่า-สินไหมทดแทนอาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ถูกรกระทำละเมิด และได้รับความ-เดือดร้อนเสียหายได้ ตัวอย่างเช่น กรณีเจ้าหน้าที่ขับรถยนต์ของหน่วยงานราชการที่ได้รับ มอบหมายให้ไปปฏิบัติหน้าที่ขับรถยนต์ไปเพื่อไปส่งหนังสือราชการ ด้วยความประมาท เลินเล่อ ทานยาแก้ไอแล้วเกิดอาการง่วงนอน ผลอหลับในเป็นเหตุทำให้เฉี่ยวชนกับรถยนต์ ของชาวบ้าน ซึ่งเป็นรถยนต์ใหม่ป้ายแดง ผลการเฉี่ยวชนทำให้รถยนต์ของบุคคลภายนอก พังเสียหายเป็นจำนวนมาก และเจ้าหน้าที่เสียชีวิต ชาวบ้านต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซม เป็นเงินจำนวนมาก เนื่องจากรถยนต์ไม่มีประกันภัย ค่าใช้จ่ายที่เสียไปในการซ่อมแซม รถยนต์ให้กลับมีสภาพดีดังเดิมนั้น ถือเป็นค่าเสียหายที่กำหนดจำนวนได้ชัดเจนแน่นอนที่

เกิดขึ้นในขณะที่กระทำละเมิด ในขณะที่เดียวกัน เมื่อรถยนต์ของชาวบ้านที่ถูกชนซึ่งเป็นรถยนต์ใหม่ป้ายแดงที่การเฉี่ยวชนจนมีเจ้าหน้าที่เสียชีวิต การที่รถยนต์ที่มีสภาพใหม่ป้ายแดงของชาวบ้านเสียหายย่อมก่อให้เกิดความเศร้าโศกเสียใจ เสียหาย รถยนต์ของตนที่อุตสาหกรรมเก็บหอมรอมริบมาทั้งชีวิต เพื่อซื้อรถยนต์คันแรกต้องได้รับความเสียหายกลายเป็นเศษเหล็ก แม้จะได้รับการซ่อมแซม ก็ไม่อาจกลับมาดีได้เหมือนเดิม นอกจากนี้ภายหลังการซ่อมแซมแล้วเสร็จ ต้องมาทนใช้รถยนต์ที่มีการเฉี่ยวชนคนตาย เพราะตนไม่มีเงินซื้อรถยนต์คันใหม่ ก่อให้เกิดความทุกข์ ทรมานจิตใจ เป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนเสียหาย แต่ความเสียหายดังกล่าวไม่อาจกำหนดเป็นจำนวนเงินที่ชัดเจนแน่นอน ตีราคากำหนดมูลค่าความเสียหายได้ ดังเช่น ค่าซ่อมแซมรถยนต์ที่มีหลักฐานในการซ่อมแซม

กรณีลักษณะความเสียหายจากการกระทำละเมิดที่เกิดขึ้นกับชีวิต ร่างกายนั้น เมื่อการเฉี่ยวชนระหว่างรถยนต์ของเจ้าหน้าที่กับชาวบ้านตามที่กล่าวข้างต้นนั้น ผลการเฉี่ยวชนทำให้ชาวบ้านได้รับบาดเจ็บ และลูกที่อายุยังเล็ก นั่งมาในรถได้รับบาดเจ็บ ต้องทำการรักษาชาวบ้านซึ่งเป็นพ่อที่บาดเจ็บสาหัส ส่วนลูกต้องทำการตัดขาทั้งสองข้าง การรักษาทั้งสองคนต้องนอนในโรงพยาบาล เป็นเวลาหลายเดือน ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการรักษาพยาบาลทั้งหมด ถือเป็นค่าใช้จ่ายที่กำหนดจำนวน มูลค่าได้แน่นอนชัดเจน อันเกิดจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ในการรักษาพยาบาลย่อมเกิดความเจ็บปวดทุกข์ทรมาน จากอาการบาดเจ็บ หรือจากการที่ถูกตัดขา ก่อให้เกิดความเศร้าโศกแก่ชาวบ้านผู้เป็นพ่อ และก่อให้เกิดความเสียใจแก่เด็กผู้ถูกกระทำละเมิดที่ต้องกลายเป็นผู้พิการ และการที่ต้องเป็นภาระให้แก่ครอบครัว ญาติพี่น้องที่ต้องคอยดูแล เกิดเป็นปมค้อยแก่เด็กไปตลอดชีวิต นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดความเศร้าโศก เสียใจ เจ็บช้ำน้ำใจ แก่บิดามารดา ตลอดจนญาติ พี่น้อง ในกรณีที่ถูกหรือญาติพี่น้องของตนต้องตกเป็นคนพิการตั้งแต่อายุยังเล็ก

จากการกระทำละเมิดแก่ชีวิต ร่างกาย ดังกล่าว กฎหมายกำหนดให้ผู้ได้รับความเสียหาย มีสิทธิขอรับค่ารักษาพยาบาลที่ต้องใช้จ่ายไปในการรักษา ระหว่างที่ต้องนอนรักษาพยาบาลใน โรงพยาบาลหลายเดือนย่อมมีสิทธิได้รับประโยชน์ตามมาหาได้ระหว่างเจ็บป่วย กรณีที่ถูกต้องถูกตัดขาทั้งสองข้าง ลูกย่อมได้รับค่าสินไหมทดแทนการสูญเสียอวัยวะ หรือต่อมาภายหลังการรักษาลูกที่ยังเล็กถึงแก่ความตาย ชาวบ้านย่อมมีสิทธิได้รับค่าปลงศพ และค่าขาดไร้อุปการะ ซึ่งค่าเสียหายทั้งหมดที่กล่าวมานั้น เป็น

ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นกับชีวิต ร่างกาย ที่เป็นความเสียหายที่เป็นตัวเงินที่กำหนดจำนวนได้ชัดเจนแน่นอนเท่านั้น แต่ความเสียหายที่เป็นเจ็บปวดทุกข์ทรมาน เสรีา โศกเสียใจ อันเป็นความเสียหายที่ไม่ใช่ตัวเงินนั้น ไม่ได้กำหนดไว้ให้สามารถยื่นคำขอรับค่าเสียหายได้โดยสะดวกรวดเร็ว

ด้วยเหตุที่การกระทำละเมิดที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สิน นอกจากค่าซ่อมแซม หรือใช้ราคาทรัพย์สินแล้ว ยังมีความเสียหายทางด้านจิตใจ อันเป็นความเสียใจ เสียหาย ทรัพย์สินยิ่งถ้าเป็นกรณีของมีค่าที่ไม่อาจหาสิ่งมาทดแทนได้ อย่างเช่น การกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่การไฟฟ้า ในการติดตั้งเสาไฟฟ้าเป็นเหตุให้ล้มทับ บ้านไม้สักทรงไทยอายุร้อยปีพัง และเครื่องลายครามที่อยู่ในบ้านเสียหาย การชดใช้ราคาอาจกระทำได้ แต่ความรู้สึกทางใจ ในกรณีดังกล่าวย่อมยากแก่การทดแทนเป็นจำนวนเงินค่าเสียหาย หรือการกระทำละเมิดที่เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย ย่อมเกิดความเสียหายในทางความรู้สึกของผู้ได้รับความเสียหาย หรือญาติพี่น้องด้วย เช่น การกระทำละเมิดที่ทำให้ใบหน้าเสียโฉม ทุกครั้งที่ส่องกระจกจะเกิดความรู้สึกเสียใจในใบหน้าตนเองที่ต้องเสียโฉมเพราะถูกกระทำละเมิด ทำให้หวนคิดถึงวันที่เวลาที่ถูกระทำละเมิดเสมอ หรือกรณีกระทำละเมิดจนเป็นเจ้าชายนิทรา ทุกครั้งที่เห็น ลูก หรือญาติ พี่น้องต้องนอนเป็นเจ้าชายนิทราย่อมเกิดความเศร้า โศกเสียใจ ดังนั้นลักษณะของค่าสินไหมทดแทนที่ไม่ใช่ตัวเงิน จึงหมายถึงความเสียหายที่เกิดจากความเจ็บปวด อับอาย โศกเศร้า เสียใจ หรือทุกข์เวทนา หรือการกระทบกระเทือนทางอารมณ์ที่ทิ้งรอยไว้ในจิตใจ ไม่ว่าจะด้วยจิตสำนึก หรือจิตใต้สำนึก หรือค่าเสียหายในทางศีลธรรม ซึ่งเป็นความเจ็บปวดทางอารมณ์ และความรู้สึกด้วย ไม่ว่าจะเกิดขึ้นกับตัวผู้ถูกระทำละเมิดเอง หรือกับบุคคลอื่นที่มีสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายต่อผู้ถูกระทำละเมิดนั้น เช่น บิดามารดา ที่มีหน้าที่ต้องเลี้ยงดูบุตร เป็นต้น การที่กฎหมายไม่ได้บัญญัติลักษณะความเสียหายที่ไม่ใช่ตัวเงินตามความหมายดังกล่าวเอาไว้ ก่อให้เกิดปัญหาในการยื่นคำขอรับค่าสินไหมทดแทนของบุคคลภายนอก และอาจเป็นผลทำให้ไม่ได้รับการชดใช้เยียวยาความเสียหาย

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการชดใช้ค่าสินไหมในทางละเมิดที่ไม่ใช่ความเสียหายที่เป็นตัวเงินที่ไม่อาจคำนวณได้แน่นอน และการกำหนดมูลค่าความเสียหายได้นั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 446 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีทำให้เสียหายแก่ร่างกาย หรืออนามัย ก็ดี หรือในกรณีทำให้เขาเสียเสรีภาพก็ดี ผู้ต้องเสียหายจะ

เรียกร้อยค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอย่างอื่นอันมิใช่ตัวเงินด้วยอีกก็ได้ สิทธิเรียกร้อยค่าสินไหมทดแทนนี้ไม่โอนกันได้ และไม่ตกสืบไปถึงทายาท เว้นแต่สิทธินั้นจะได้รับสภาพกันไว้ โดยสัญญาหรือเริ่มฟ้องคดีตามสิทธินั้น” ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดให้ความเสียหายจากการกระทำละเมิดในลักษณะดังกล่าวมีสิทธิได้รับการชดเชยค่าเสียหายจากผู้กระทำละเมิด โดยอาจใช้สิทธิเรียกร้อยค่าเสียหายจากผู้กระทำละเมิดได้ แต่การที่จะได้รับการชดเชยค่าเสียหายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 446 วรรคหนึ่ง นั้น จำต้องมีการฟ้องร้องดำเนินคดี และอาศัยผลคำพิพากษาศาลเพื่อบังคับเอาค่าเสียหายดังกล่าว กรณีการยื่นคำขอรับค่าสินไหมทดแทนจากหน่วยงานของรัฐ เป็นการช่วยเหลือบรรเทาเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นกับบุคคลภายนอกที่จำต้องได้รับการชดเชยเยียวยาความเสียหายด้วยความจำเป็นเร่งด่วน แนวทางในการดำเนินการดังกล่าว จึงเป็นประโยชน์แก่ผู้ได้รับความเสียหาย แต่การบัญญัติกฎหมายดังกล่าวไม่ครอบคลุมกับความเสียหายที่เกิดขึ้น ทำให้ไม่อาจเรียกร้อยค่าเสียหายที่ไม่ใช่ตัวเงินได้

เมื่อกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิในการยื่นคำขอรับค่าสินไหมทดแทนตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 หากต้องไปใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีต่อศาล ศาลจะพิจารณาชดเชยความเสียหายที่ไม่ใช่ตัวเงินให้กับผู้เสียหาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 446 วรรคแรก ดังปรากฏรายละเอียดตามคำพิพากษาศาลฎีกา ดังต่อไปนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7673/2550 ที่ว่า “ผลแห่งการละเมิดของจำเลยที่ 1 ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายโดยต้องทุกข์พลภาพ ความทุกข์พลภาพที่เกิดขึ้นถือเป็นความเสียหายอย่างอื่นอันมิใช่ตัวเงิน โจทก์มีสิทธิเรียกค่าเสียหายส่วนนี้ได้ด้วย และศาลย่อมมีอำนาจวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 438”

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2580/2544 ที่ว่า “โจทก์เป็นหญิง รักราชการเป็นอาจารย์ โดยตำแหน่งหน้าที่ต้องพบปะผู้คนจำนวนมาก แต่ต้องเสียบุคลิกภาพ ใบหน้าเสียโฉม เนื่องจากหนังตาแหงเห็นตาขาวมากกว่าปกติ ย่อมเป็นความทุกข์ทรมานที่โจทก์รู้สึกได้ อยู่ตลอดเวลาตราบจนความเสียโฉมดังกล่าวจะได้รับการแก้ไข ค่าที่โจทก์ต้องทุกข์ทรมานกับค่าที่โจทก์ต้องสูญเสียบุคลิกภาพตั้งแต่จำเลยฆ่าตัด โจทก์ จนโจทก์ต้องได้รับการ

ผ้าตัดแก้ไข ถือเป็นความเสียหายอย่างอื่นอันมิใช่ตัวเงิน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 446 วรรคแรก” เป็นต้น

ดังนั้นเมื่อผู้เสียหายไปฟ้องร้องหน่วยงานรัฐให้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายความเสียหาย ศาลจำเป็นต้องพิจารณาค่าใช้จ่ายเสียหายให้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 446 วรรคแรก การที่หน่วยงานของรัฐจะรับผิดชอบในความเสียหายที่เจ้าหน้าที่ของตนกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ควรที่จะเพิ่มความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ในกรณีที่ต้องรับผิดชอบความเสียหายที่ใช่ตัวเงินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 446 วรรคแรก เข้าในบทบัญญัติว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดเชยค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก เพื่อให้บุคคลภายนอกใช้สิทธิขอรับค่าเสียหายได้ครบถ้วน เนื่องจากการบัญญัติกฎหมายดังกล่าวนี้ว่าเป็นประโยชน์กับบุคคลภายนอกผู้ได้รับความเสียหายที่ได้รับ ความเสียหายจากการกระทำละเมิดที่สามารถกำหนด คิดคำนวณความเสียหายได้ชัดเจนแน่นอน เมื่อยื่นขอรับค่าเสียหายไปได้โดยสะดวกรวดเร็ว และครบถ้วนตามจำนวนมูลค่าความเสียหายนับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง แต่การยื่นคำขอรับค่าเสียหายที่ขอรับได้เฉพาะค่าเสียหายที่มีลักษณะทางกายภาพที่จับต้องได้ชัดเจนแน่นอนเท่านั้น ส่วนความเสียหายที่เกิดขึ้นในทางจิตใจที่เป็นนามธรรมนั้น ไม่อาจขอรับค่าสินไหมทดแทนได้ ย่อมก่อให้เกิดความเสียหาย เนื่องจากผลการยื่นขอรับค่าสินไหมทดแทน อาจทำให้ได้รับการชดเชยค่าเสียหายไม่ครบถ้วนตามความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงกับตน เพราะผลของการยื่นคำขอรับค่าสินไหมทดแทน เมื่อตกลงยินยอมรับเอาค่าเสียหายแล้ว ทำให้ข้อพิพาทในมูลเหตุละเมิดระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด และบุคคลภายนอก เป็นอันยุติลงไม่อาจเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ ต่อกันได้อีก

จากปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้เสียหายอาจจำเป็นต้องไปฟ้องร้องดำเนินคดีต่อศาล เอากับเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบังคับเอาค่าเสียหายที่เกิดขึ้นกับตนให้ครบถ้วน ก่อให้เกิดความเดือดร้อนเสียหาย แก่บุคคลภายนอกเพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ค่าธรรมเนียมศาล ค่าทนายความ ค่าเสียเวลาในการดำเนินคดี จากการใช้สิทธิทางศาล และบังคับคดี ทั้งเป็นการไม่แน่ชัดว่าจะได้รับค่าสินไหมทดแทน หรือไม่เพียงใด หากผู้ที่ถูกกระทำละเมิดเป็นคนยากจนย่อม ไม่อาจใช้สิทธิเรียกร้องในทางศาล และรอผลคดีในการเยียวยาได้ ด้วยเหตุที่การพิจารณาคดีที่จำต้อง

ใช้ระยะเวลาชานาน และตนเองมีข้อจำกัดเรื่องค่าใช้จ่าย ระยะเวลาที่จะได้รับการชดใช้
 เยียวยาด้วยความจำเป็นเร่งด่วน จากข้อจำกัดดังกล่าวทำให้ผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหาย
 จำต้องยื่นขอรับค่าสินไหมทดแทนต่อหน่วยงานของเจ้าหน้าที่กระทำความผิด เพื่อรับ
 ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นกับชีวิต เนื้อตัว ร่างกาย ทรัพย์สิน เงินทองที่เป็นความเสียหายอันเป็น
 ตัวเงินเท่านั้น โดยไม่ขอรับค่าสินไหมทดแทนที่ไม่ใช่ตัวเงิน อันเป็นความเจ็บปวด
 ทุกข์ทรมาน เศร้าโศกเสียใจที่เกิดขึ้นกับตนด้วย ทำให้ผู้ได้รับความเสียหายไม่ได้รับความ
 เป็นธรรมในการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากหน่วยงาน หรือเจ้าหน้าที่ในการกระทำความผิด

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 นั้น บัญญัติขึ้น
 เพื่อเป็นรับรองคุ้มครองเจ้าหน้าที่รัฐที่จะไม่ต้องรับผิดเป็นการส่วนตัว เนื่องจากการ
 ทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่นั้น ไม่ใช่เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของเจ้าหน้าที่
 ผู้กระทำความผิดเอง จึงไม่ต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหายแก่บุคคลภายนอกเป็นการส่วนตัว
 ในขณะเดียวกันเพื่อรับรองคุ้มครองบุคคลภายนอก ผู้ถูกกระทำความผิดให้ได้รับการชดใช้
 เยียวยา ความเสียหายโดยสะดวก รวดเร็ว อันเป็นการกำหนดให้รัฐต้องรับผิดในความ
 เสียหายที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำความผิด เป็นการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดในอดีต
 ที่ยกเว้นความรับผิดของรัฐที่จะไม่ต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหายแก่บุคคลภายนอกแทน
 เจ้าหน้าที่ของตนในการกระทำความผิด โดยให้ความรับผิดเป็นเรื่องระหว่างบุคคล ภายนอก
 เจ้าหน้าที่ และหน่วยงานของรัฐที่จะต้องใช้สิทธิเรียกร้องต่อกันในทางศาล ซึ่งเกิดความ
 ไม่เป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่ และบุคคลภายนอก แต่การบัญญัติเพื่อรับรองคุ้มครองบุคคล
 ภายนอกดังกล่าวกลับ ไม่เหมาะสม และไม่เป็นธรรมแก่บุคคลภายนอก เนื่องจากการ
 ไม่ได้บัญญัติสภาพความรับผิดที่เกิดจากการกระทำความผิด อันเป็น ความเสียหายที่
 เกิดขึ้นกับจิตใจที่ไม่ใช่ความเสียหายที่เป็นตัวเงินเอาไว้ การกำหนดความรับผิดของ
 เจ้าหน้าที่จึงไม่ครอบคลุมกับลักษณะความเสียหาย และไม่เป็นการรับรองคุ้มครอง
 บุคคลภายนอกผู้ได้รับความเสียหาย ดังเจตนารมณ์ในการบัญญัติกฎหมายดังกล่าวเพื่อ
 ชดใช้เยียวยาความเสียหายจากรัฐแต่อย่างใด

กรณีที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ออกมา
 เพื่อใช้บังคับในการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนต่อบุคคลภายนอก เนื่องจากปัจจุบันมีการ
 กระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นรัฐจึงต้องออกพระราชบัญญัติ
 ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาเพื่อที่จะจำกัดความรับผิดของตนเอง

โดยไม่ต้องรับผิดชอบสำหรับความเสียหายอย่างอื่นตามที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 446 วรรคแรกกำหนด เพราะถ้าไม่ได้บัญญัติไว้ ผู้ได้รับความเสียหายต้องฟ้องร้อง เจ้าหน้าที่ และหน่วยงานของรัฐ เป็นจำเลยร่วมกัน รัฐที่ เป็นผู้สั่งให้เจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายตามที่เกิดขึ้นจริง การที่รัฐมาจำกัดความรับผิด ทำให้ต้องรับผิดชอบน้อยกว่าความเป็นจริง เป็นผลทำให้ผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหาย ไม่ได้ ได้รับความเป็นธรรม จากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่เท่าที่ควรจะได้รับตามสิทธิของตน ในฐานะผู้ถูกระทำละเมิด และได้รับความเสียหาย

2. ปัญหาเกี่ยวกับค่าสินไหมทดแทนในอนาคต

ความเสียหายในทางละเมิดที่เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ ลูกจ้าง หรือพนักงาน ของรัฐที่เกิดขึ้นต่อบุคคลภายนอกนั้น การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วในปัจจุบันที่ความเสียหายเห็นประจักษ์อยู่ในขณะกระทำละเมิด เช่น ค่าชดใช้ ราคา หรือซ่อมแซมทรัพย์สิน ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าปลงศพ เป็นต้น แต่ ความเสียหายอื่นที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต อันเป็นผลโดยตรงจากการกระทำละเมิดของ เจ้าหน้าที่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่คาดหมายได้ซึ่งเป็นค่าเสื่อมราคา สูญเสียโอกาส ขาด ประโยชน์ ค่าเช่า ค่าไร่ อันเป็นผลจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ หน่วยงานของรัฐ ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นแก่บุคคลภายนอกจนครบถ้วน

การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐ ตาม ประกาศกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ข้อ 3 กำหนดค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นกับ ทรัพย์สินนั้น “ให้ชดใช้เป็นเงินตามจำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง ถ้าความเสียหาย เกิดแก่ทรัพย์สินอื่นให้ใช้ราคาสุทธิหลังหักค่าเสื่อมราคาแล้ว หรือใช้ค่าเสื่อมเพื่อให้ทรัพย์สิน นั้นกลับคืนสู่สภาพเดิม โดยมีหลักฐานมาแสดง”

นอกจากนี้ยังกำหนดค่าสินไหมทดแทนในความเสียหายที่เกิดขึ้นกับค่าสินไหม- ทดแทนเพื่อความเสียหายแก่ร่างกายหรือชีวิต เอาไว้ในข้อ 4 (1)-(5) โดยกำหนดให้จ่าย “ค่าใช้จ่ายที่ผู้เสียหายต้องเสียไปเป็นค่ารักษาพยาบาล ค่าขาดประ โยชน์ที่ตามมาหาได้ ใน ระหว่างเจ็บป่วย ค่าชดเชยแทนการสูญเสียอวัยวะ หรือสูญเสียสมรรถภาพในการทำงาน

ของอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนของร่างกาย ค่าปลงศพ และค่าใช้จ่าย อันจำเป็นในการจัดการศพตามประเพณีทางศาสนา หรือประเพณีแห่งท้องถิ่น และค่าขาดไร้อุปการะ”

จากบทบัญญัติในการจ่ายค่าสินไหมทดแทนดังกล่าว กำหนดลักษณะความเสียหายที่หน่วยงานรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นกับชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน เงินทอง ที่กำหนดความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วในปัจจุบันขณะเกิดการกระทำละเมิดที่สามารถคิดคำนวณจำนวน กำหนดมูลค่าความเสียหายออกมาเป็นตัวเลขได้เท่านั้น ส่วนความเสียหายที่เกิดขึ้นในอนาคตที่คาดหมาย หรือเล็งเห็นได้ และเป็นผลโดยตรงจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่อันเป็นค่าสินไหมทดแทนในอนาคตนั้น กำหนดไว้เพียงสองประการคือ “ค่าชดเชยแทนการสูญเสียอวัยวะ หรือสูญเสียสมรรถภาพในการทำงานของอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนของร่างกาย และค่าขาดไร้อุปการะ” ที่บุคคลภายนอกสามารถยื่นคำขอรับค่าสินไหมทดแทนได้

กรณีการบัญญัติความรับผิดในค่าสินไหมทดแทนที่เป็นค่าเสียหายในอนาคตไว้เพียงสองประการดังกล่าว เป็นการกำหนดความรับผิดในการชดใช้ค่าเสียหายไม่ครอบคลุมกับความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง เนื่องจากเมื่อมีการกระทำละเมิดไม่ว่าจะเป็นการกระทำต่อทรัพย์สิน เงินทอง หรือชีวิต ร่างกายก็ดี ความเสียหายที่เกิดขึ้นย่อมมีสองลักษณะเสมอ ได้แก่ ความเสียหายที่เกิดขึ้นพบเห็นเป็นที่ประจักษ์ในขณะเกิดเหตุละเมิด และความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่เกิดจากการกระทำละเมิด แต่ในขณะกระทำละเมิดนั้นยังไม่เกิดขึ้น โดยความเสียหายทั้งสองกรณีเป็นผลโดยตรงจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ และหน่วยงานของรัฐจำต้องรับผิดชอบค่าเสียหายให้แก่บุคคลภายนอกในความเสียหายดังกล่าวจนครบถ้วน การบัญญัติความรับผิดดังกล่าวจึงขัดแย้งกับความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง อันอาจทำให้เกิดปัญหาในการขอรับค่าสินไหมทดแทนของบุคคลภายนอก ในการที่ไม่อาจขอรับค่าเสียหายในทางละเมิดที่เป็นความเสียหายในอนาคตได้ ทั้งนี้ลักษณะความเสียหายในอนาคตที่เกิดขึ้นในการกระทำละเมิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ได้แก่ ความเสียหายที่เป็นค่าเสียหายจากการเสื่อมค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน หรือค่าขาดประโยชน์ ขาดกำไร ค่าเช่า หรือดอกเบี้ยจากทรัพย์สินที่ถูกกระทำละเมิดนั้น ตัวอย่างเช่น กรณีเจ้าหน้าที่ขับรถยนต์ของหน่วยงานราชการ ไปเฉี่ยวชนกับรถยนต์ของชาวบ้าน ทำให้รถยนต์ของบุคคลภายนอกพังเสียหาย ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซม

ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมดังกล่าวถือเป็นค่าเสียหายในทางละเมิดที่เกิดขึ้นแล้วในปัจจุบัน ขณะที่กระทำละเมิด แต่หากข้อเท็จจริง กรณีรถยนต์ของบุคคลภายนอกที่ถูกเฉี่ยวชน เป็นรถยนต์ที่ต้องใช้ในการค้าขาย หรือเป็นรถยนต์ที่มีไว้เพื่อให้พนักงานที่เหวเช่า หรือรับส่งพนักงานที่เหว ในระหว่างที่ซ่อมยังไม่เสร็จ ย่อมขาดประโยชน์จากการใช้สอยทรัพย์สินในการนำรถยนต์ไปค้าขาย หรือให้พนักงานที่เหวเช่า หรือรับจ้างบริการพนักงานที่เหวทำให้สูญเสียประโยชน์ ขาดรายได้ นอกจากนี้ภายหลังการซ่อมแซมรถยนต์ที่ผ่านการซ่อมแซมมานั้น ย่อมไม่อาจขายต่อได้ในราคาปกติตามท้องตลาด เนื่องจากรถยนต์ที่ถูกเฉี่ยวชนย่อมเสื่อมค่าในตัวทรัพย์สินผู้ที่ซื้อต่อ หากมีการขาย เมื่อพบเห็นร่องรอยการถูกเฉี่ยวชน และการซ่อมแซมย่อมไม่ยินยอมรับซื้อในราคาปกติตามท้องตลาด ความเสียหายดังกล่าวถือเป็นความเสียหายในอนาคตที่เกิดจากการกระทำละเมิดที่หน่วยงานรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายเช่นเดียวกับความเสียหายที่เป็นค่าซ่อมแซมทรัพย์สินตามที่กล่าวข้างต้น

นอกจากนี้ ลักษณะความเสียหายในอนาคต กรณีการกระทำละเมิดต่อชีวิต ร่างกาย หรืออนามัย ได้แก่ ความเสียหายที่เป็นค่าสูญเสียโอกาส ขาดประโยชน์ที่พึงจะได้รับจากการที่ตนยังคงมีสุขภาพร่างกาย แข็งแรง เป็นปกติหากไม่ถูกกระทำละเมิด ตัวอย่างเช่น การที่บุคคลภายนอกถูกรถยนต์ของเจ้าหน้าที่เฉี่ยวชน ได้รับบาดเจ็บสาหัส ขาขาดทั้งสองข้าง ก่อนเกิดเหตุมีอาชีพผู้บริหาร มีรายได้ โบนัส สวัสดิการ เดือนละหลายหมื่นบาท ภายหลังประสบอุบัติเหตุขาขาดไม่อาจทำงานผู้บริหารได้อย่างเดิม ต้องออกจากงานมาขายผลลากินแบ่งรัฐบาล มีรายได้เดือนละไม่กี่พันบาท เป็นต้น เหตุที่ขาขาดทั้งสองข้างย่อมสูญเสียความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน หรือหากเป็นดารานักแสดงที่ถูกกระทำละเมิดจนใบหน้าเสียโฉม ไม่อาจประกอบอาชีพดารานักแสดงตามเดิมได้ ทำให้เสียหายจากการขาดประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำงานในอนาคต หรือกรณีการกระทำละเมิดจนทำให้ผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหาย ซึ่งเป็นเด็กต้องกลายเป็นคนพิการย่อมขาดโอกาสในการดำรงชีวิต การประกอบหน้าที่การงาน ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายในอนาคตเกิดขึ้น เป็นต้น

เนื่องจากความเสียหายในอนาคตนั้น ในขณะที่เกิดเหตุละเมิด หรือในขณะที่ขอรับค่าสินไหมทดแทนจากหน่วยงานของรัฐ ความเสียหายดังกล่าวอาจยังไม่ปรากฏชัดเจน หรือเกิดขึ้นครบถ้วน แต่ในการขอรับค่าเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วในปัจจุบัน เป็นผลทำให้ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเป็นอันยุติไปด้วย ทำให้ไม่อาจใช้สิทธิเรียกร้อง

ค่าเสียหายได้อีก ก่อให้เกิดความเสียหายเกิดขึ้น เนื่องจากกรณีความเสียหายที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินในปัจจุบันนั้นย่อมมีค่าใช้จ่ายแทนราคาทรัพย์สินที่เสียหาย บุปสลายไปจากการกระทำละเมิด หรือค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมให้ทรัพย์สินกลับมีสภาพดั้งเดิม อันเป็นค่าเสียหายในปัจจุบัน หรือในกรณีความเสียหายที่เกิดขึ้นกับชีวิต ร่างกาย เช่น กรณีการกระทำละเมิดที่ทำให้ได้รับบาดเจ็บต้องทำการรักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายที่เป็นค่ารักษาพยาบาลที่ใช้จ่ายไปในขณะเกิดเหตุละเมิดที่เป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เมื่อยื่นคำขอรับค่าสินไหมทดแทนไปแล้วทั้งสองกรณี ต่อมาภายหลังมีค่าเสื่อมราคาหรือค่าขาดประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินนั้น หรือกรณีค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ภายหลังการรับค่าสินไหมทดแทนในการรักษาพยาบาลไปแล้ว ต่อมาผู้ป่วยมีอาการแทรกซ้อน อันเป็นผลต่อเนื่องมาจากการเจ็บป่วยที่เกิดจากการกระทำละเมิด ต้องเข้าทำการรักษาใหม่ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลอีกครั้ง หรือการรักษาไม่หาย กลายเป็นเจ้าชายนิทรา ค่าสินไหมทดแทนทั้งสองกรณีตามที่กล่าวข้างต้น ที่เกิดขึ้น ภายหลังที่รับค่าสินไหมทดแทนไปแล้วนั้น ย่อมไม่อาจเรียกร้องเอากับหน่วยงาน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้อีก กรณีบทบัญญัติที่ให้ผู้控告ภายนอกมีสิทธิได้รับค่าเสียหายในอนาคต เพียงเฉพาะ “ค่าชดเชยแทนการสูญเสียอวัยวะ หรือสูญเสียสมรรถภาพในการทำงานของ อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนของร่างกาย และค่าขาดไร้รูปการะ” จึงเป็น ข้อกำหนดที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงอาจทำให้บุคคลภายนอกผู้ได้รับความเสียหาย ไม่ได้รับค่าสินไหมทดแทนจากการกระทำละเมิดครบถ้วนตามความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง

ด้วยเหตุที่การกระทำละเมิดไม่ว่าจะกระทำต่อทรัพย์สิน เงินทอง ชีวิต ร่างกาย อนามัย ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายทั้งที่เกิดขึ้นในขณะกระทำละเมิด และความเสียหายที่จะเกิดในอนาคต ดังนั้น ความหมาย และลักษณะของค่าสินไหมทดแทนในอนาคตจึง หมายถึง ความเสียหายที่แน่นอนที่ยังไม่เกิดขึ้นในขณะกระทำละเมิดแต่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายที่เกิดจากค่าเสื่อมราคา สูญเสียโอกาส ขาดประโยชน์ ขาดกำไร ค่าเช่า หรือดอกเบี้ย เป็นต้น ข้อกำหนดในการขอรับค่าสินไหมทดแทนที่ไม่ได้กำหนด ความเสียหายในอนาคต ตามลักษณะความหมายดังกล่าวเพื่อให้ผู้ได้รับความเสียหาย ยื่นคำขอรับค่าเสียหายได้ จึงเป็นการบัญญัติกฎหมายไม่ครบถ้วนครอบคลุมความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความเสียหายในอนาคตตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 บัญญัติว่า “ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่น โดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น”

ประกอบความในมาตรา 444 ซึ่งบัญญัติว่า “ในกรณีทำให้เขาเสียหายแก่ร่างกายหรืออนามัยนั้น ผู้ต้องเสียหายชอบที่จะได้ชดใช้ค่าใช้จ่ายอันตนต้องเสียไป และค่าที่เสียความสามารถประกอบการทำงานสิ้นเชิง หรือแต่บางส่วนทั้งเวลาในปัจจุบัน และในเวลาอนาคตด้วย

ถ้าในเวลาพิพาทคาดคิด เป็นการพ้นวิสัยจะหยั่งรู้ได้แน่นอนว่าความเสียหายนั้นมีจริงเพียงใด ศาลจะกล่าวในคำพิพากษาว่ายังสงวนไว้ซึ่งสิทธิที่จะแก้ไขคำพิพากษานั้น อีกภายในเวลาไม่เกินสองปี”

จากบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ดังกล่าว ได้รับรองคุ้มครองการเรียกค่าเสียหายที่เป็นค่าเสียหายในอนาคตเอาไว้ว่า เป็นค่าเสียหายที่สามารถเรียกร้องต่อกันได้ และภายหลังเกิดเหตุละเมิดแล้วเป็นเวลาสองปี ก็อาจมีเหตุแห่งความเสียหายจากการกระทำละเมิดเกิดขึ้นได้อีก โดยเมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นเพิ่มเติมภายหลังที่ชำระค่าเสียหายให้แก่ผู้ถูกระทำละเมิดไปแล้ว ก็อาจเรียกให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งชำระค่าเสียหายเพิ่มเติมจากที่ชำระไปแล้วได้อีก

กรณีการที่ไม่อาจใช้สิทธิในการยื่นคำขอรับค่าสินไหมทดแทนตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ผู้เสียหายฟ้องร้องหน่วยงานรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ร่วมกันรับผิดชอบใช้เยียวยาความเสียหาย ศาลจึงต้องพิจารณาชดใช้ค่าเสียหายให้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 ประกอบมาตรา 444 ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐจะรับผิดชอบในความเสียหายที่เจ้าหน้าที่ของตนกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ควรที่จะเพิ่มความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ในกรณีที่ต้องรับผิดชอบความเสียหายในอนาคตตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ 420 ประกอบมาตรา 444 เข้าในบทบัญญัติว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก เพื่อให้บุคคลภายนอกใช้สิทธิขอรับค่าเสียหายได้อย่างครบถ้วน

เนื่องจากความเสียหายในทางละเมิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อาจยังไม่กำหนดจำนวน หรือมูลค่าได้แน่นอนชัดเจนในขณะที่กระทำละเมิด หรือยังไม่เกิดขึ้นก็เป็นได้ ตัวอย่างเช่น กรณีการซ่อมแซม ทรัพย์สิน ที่คิดว่าช่างดำเนินการซ่อมแซมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ภายหลังการซ่อมแซมไม่หายเป็นปกติ หรือกรณีความเสียหายที่เกิดขึ้นกับชีวิตร่างกายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลที่ในขณะที่ทำการรักษาพยาบาล คิดว่า ตนหายดีแล้ว แต่ต่อมามีอาการกำเริบทางสมองขึ้นอีกต้องทำการรักษาพยาบาลอยู่ระยะหนึ่งจนกระทั่งเสียชีวิต เป็นต้น ความเสียหายดังกล่าวเป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นภายหลัง การขอรับค่าสินไหมทดแทนไปแล้ว จึงไม่อาจขอรับได้อีก หากบุคคลภายนอกต้องการค่าเสียหายที่เพิ่มเติมขึ้นมามากกว่าต้องไปฟ้องร้องดำเนินคดีเอากับเจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานของรัฐ ในภายหลัง ก่อให้เกิดปัญหาในการฟ้องร้องดำเนินคดีเพิ่มขึ้นอีก ต้องเสียเวลา เสียค่าใช้จ่าย ในการดำเนินการและเป็นการไม่แน่ว่าจะได้รับการหรือไม่ เพียงใด ทั้งยังไม่เป็นการแน่ชัดว่าจะได้รับค่าเสียหายตามที่ฟ้องร้องหรือหากได้รับจำนวนค่าเสียหายเพียงพอกับความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงหรือไม่

เนื่องจากการบัญญัติกฎหมายดังกล่าวนี้ว่า เป็นประโยชน์กับบุคคลภายนอก ผู้ได้รับความเสียหายที่ได้รับการชดเชยค่าเสียหายจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่เพื่อเป็นการกำหนดแนวทางในการชดเชยค่าสินไหมทดแทน โดยให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบ และแนวทางในการพิจารณาชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายที่ยื่นคำขอให้หน่วยงานของรัฐชดเชยค่าสินไหมทดแทน เพื่อให้การชดเชยเยียวยาความเสียหายกระทำไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว อันทำให้ข้อพิพาทระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดกับบุคคลภายนอกที่ได้รับความเสียหายยุติลงได้โดยง่าย คู่คุ้มครองทั้งเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด และเยียวยาบคคลภายนอก ผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายอีกทางหนึ่งด้วย อันเป็นการสอดคล้องกับทฤษฎีความรับผิดชอบทางละเมิดที่ว่าด้วยทฤษฎีรับภัยที่ว่า “ผู้ก่อความเสียหายต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่ตนเป็นผู้ก่อขึ้น” ทั้งสอดคล้องกับทฤษฎีว่าด้วยความรับผิดชอบในผลการกระทำของผู้อื่นที่ว่า “ผู้ใดใช้บุคคลอื่นทำกิจการแทนตนถือว่าผู้นั้นได้ทำกิจการนั้นเอง” เมื่อเกิดความเสียหายในอนาคต อันเป็นความเสียหายที่เป็นผลมาจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ ผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ หน่วยงานของรัฐผู้ชี้ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ และก่อเหตุละเมิดขึ้น หน่วยงานรัฐนั้นจำเป็นต้องรับผิดชอบในผลการกระทำ

ของเจ้าหน้าที่ของคนที่กระทำละเมิดในความเสียหายที่เกิดขึ้นกับบุคคลภายนอกจนครบถ้วน

กรณีการกำหนดลักษณะค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดนั้น มีหลักแนวคิดว่า “การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดนั้น ก็เพื่อให้ผู้ได้รับความเสียหายกลับคืนสู่ฐานะเดิมเหมือนยังไม่มีกรกระทำละเมิด” ดังนั้นค่าเสียหายทุกลักษณะที่เป็นผลจากการกระทำละเมิด และทำให้ผู้กระทำละเมิดกลับสู่ฐานะเดิม ผู้ถูกกระทำละเมิดย่อมมีสิทธิได้รับจากผู้กระทำละเมิดทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็ความเสียหายที่กำหนดได้ และเกิดขึ้นแล้ว ในขณะที่กระทำละเมิด หรือยังมีความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น และเรียกร้องให้ชำระได้ในอนาคตก็ตาม

ทั้งนี้ การตราพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 เพื่อเป็นการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ต้องรับผิดเป็นการส่วนตัวเมื่อกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ ทำให้การบัญญัติข้อกำหนดในการรับผิดต่อบุคคลภายนอกไม่ครอบคลุมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง การที่รัฐจะรับผิดชดใช้เยียวยาความเสียหายให้แก่บุคคลภายนอกผู้กระทำละเมิดนั้นควรกำหนดลักษณะ และประเภทความเสียหายให้ครอบคลุมกับลักษณะการกระทำละเมิด เพื่อเป็นไปตามเจตนารมณ์ในการเยียวยาความเสียหายที่แท้จริง

3. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดค่าสินไหมทดแทน

กรณีการชำระค่าสินไหมทดแทน เมื่อบุคคลภายนอกยื่นคำขอต่อหน่วยงานต้นสังกัดของที่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด หรือกระทรวงการคลัง ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก เพื่อให้ชำระค่าสินไหมทดแทน อันเป็นค่าใช้จ่ายแทนทรัพย์สิน หรือค่าซ่อมแซมที่มีหลักฐานมาแสดง และส่วนค่าสินไหมทดแทน กรณีความเสียหายที่เกิดขึ้นกับชีวิต ร่างกาย อนามัย โดยมีข้อกำหนดให้ขอรับได้แต่จำกัดจำนวน และลักษณะความเสียหายบางประเภท ซึ่งความเสียหายในทางละเมิดไม่ว่าจะเกิดขึ้นทรัพย์สิน เงินทอง ชีวิต ร่างกาย

สุขภาพอนามัยก็ตาม เมื่อเกิดขึ้นแล้วหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิด จำต้องเยียวยาชดใช้ด้วยความสะดวก รวดเร็ว ทันที และต้องมีจำนวนที่เหมาะสม

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 กำหนดให้ ผู้เสียหายยื่นคำขอโดยตรงต่อหน่วยงานของรัฐ ให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับ ความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ตน เมื่อผู้เสียหายยื่นคำขอรับค่าสินไหมทดแทน คณะกรรมการ- สอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดที่ตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 เป็นผู้ทำหน้าที่ ในการพิจารณากำหนดจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทน ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดต่อ- บุคคลภายนอก หากผู้เสียหายยอมรับเอาค่าสินไหมทดแทนตามที่ได้รับอนุมัติ ข้อพิพาท ถือเป็นอันยุติลง หากไม่ยอมรับ หรือมีค่าเสียหายอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดให้ไปใช้ สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีในทางศาลต่อไป ทั้งนี้ข้อกำหนดดังกล่าว ก่อให้เกิดปัญหาในการ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กล่าวคือ

3.1 ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอันเกิดแก่ทรัพย์สิน

การกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ เมื่อเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน อันเป็น ความเสียหายที่กำหนดจำนวนได้ชัดเจนแน่นอนในขณะกระทำความผิด ไม่ว่าจะเป็น ค่าใช้แทนราคาทรัพย์สินที่เสียหายไป ค่าซ่อมแซมให้กลับมีสภาพเดิม หรือค่าใช้จ่าย อันเกี่ยวเนื่องกับการซ่อมแซมทรัพย์สิน ตลอดจนค่าใช้จ่ายที่ทำให้ได้มาซึ่งค่าเสียหาย จากการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สิน เช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปยื่นขอรับ ค่าสินไหมทดแทน ค่าใช้จ่ายในการไปตรวจตราซ่อมแซมทรัพย์สิน เป็นต้น ค่าใช้จ่าย ในการเสียไปดังกล่าวถือเป็นค่าเสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิด อันเป็นค่าเสียหาย ที่กำหนดจำนวนได้แน่นอนชัดเจน ที่ผู้กระทำความผิดจำต้องรับผิดชอบชดใช้แก่ผู้ได้รับความเสียหายจนครบถ้วน

กรณีการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สิน กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดต่อบุคคลภายนอก ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดต่อ-

บุคคลภายนอก ข้อ 3 บัญญัติว่า “ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายหรือสูญหายแก่ทรัพย์สิน ถ้าเป็นความเสียหายเกิดแก่เงินให้ใช้เป็นเงินตามจำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้น ถ้าเป็นความเสียหายเกิดแก่ทรัพย์สินอื่นให้ใช้ราคาสุทธิหลังหักค่าเสื่อมราคาแล้ว หรือใช้ค่าซ่อมเพื่อให้ทรัพย์สินนั้นกลับคืนสู่สภาพเดิม โดยมีหลักฐาน เช่น ภาพถ่ายของทรัพย์สินที่เสียหาย ค่าซ่อม ตามใบเสร็จรับเงินของบริษัท ห้าง หรือร้าน ที่ทำการซ่อม และใบกำกับภาษี เป็นต้น โดยให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด มีหน้าที่ในการพิจารณากำหนดจำนวน

เงินค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายหรือสูญหายแก่ทรัพย์สินนั้น ตามความเหมาะสมและเป็นธรรม

การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินเพื่อให้ได้ราคาทรัพย์สินสุทธิตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่กระทรวงการคลังกำหนด ในการเรียกให้ผู้ทำละเมิดชดใช้ความเสียหายให้แก่ทางราชการ โดยอนุโลม”

จากบทบัญญัติในการจ่ายค่าสินไหมทดแทน ดังกล่าวจะเห็นว่า ไม่สอดคล้องกับความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงจากการกระทำละเมิดที่เกิดขึ้นแก่ทรัพย์สิน โดยกำหนดให้ชดใช้ความเสียหายที่เกิดกับทรัพย์สินเพียงเฉพาะที่เกิดขึ้นกับตัวทรัพย์สินจริง ๆ เท่านั้นไม่ว่าจะเป็นค่าชดใช้ เช่น การชดใช้ราคาแทนทรัพย์สินที่เสียหาย หรือสูญหายไป หรือค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมทรัพย์สิน ที่ต้องมีเอกสารหลักฐานมาแสดงมูลค่าความเสียหายให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ถึงความเสียหายจึงจะสามารถขอได้รับค่าสินไหมทดแทนได้ ส่วนค่าเสียหายอื่นที่เกิดขึ้นอันเป็นผลจากการกระทำละเมิดต่อทรัพย์สินนอกเหนือจากที่บัญญัติไว้ข้างต้น แม้จะเป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ทรัพย์สินเช่นเดียวกัน ทั้งเป็นความเสียหายที่กำหนดจำนวนได้แน่นอน ก็ไม่อาจยื่นคำขอรับค่าสินไหมทดแทนได้ อย่างเช่นกรณีการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่เป็นเหตุให้รถยนต์เฉี่ยวชนกัน ผลของการเฉี่ยวชนทำให้รถยนต์ของบุคคลภายนอกไม่อาจขับต่อได้ เมื่อจะทำการซ่อมแซม ต้องใช้รถลากมายังอู่เพื่อทำการซ่อมแซม ต้องเสียค่าจ้างในการลาก ค่าใช้จ่ายในการลากจูงมีใบเสร็จรับเงินเป็นหลักฐาน หรือกรณีหากรถยนต์ที่เฉี่ยวชนนั้นเกิดเหตุที่กรุงเทพมหานคร และต้องทำการซ่อมแซมที่กรุงเทพมหานคร แต่บุคคลภายนอกผู้ได้รับความเสียหายนั้น มีภูมิลำเนาอยู่ยังจังหวัดเชียงใหม่ การติดตามดูแลการซ่อมแซม ต้องเสียค่าใช้จ่ายเสียค่ารถยนต์ประจำทางเที่ยวมากรุงเทพมหานคร เพื่อการติดตามดูแลการซ่อมแซม หรือ

ติดตามผลคดียังสถานีตำรวจ เพื่อใช้ประกอบการยื่นขอรับค่าสินไหมทดแทน ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาจากเชียงใหม่ มีหลักฐานค่าตัวรถยนต์ประจำทาง สำหรับค่าเสียหายดังกล่าว เป็นต้น ตามตัวอย่างดังกล่าว ค่าใช้จ่ายอันเกี่ยวเนื่องกับการซ่อมแซมทรัพย์สินหรือในการติดตามหรือทำให้ได้มาซึ่งค่าสินไหมทดแทนตามตัวอย่างข้างต้น ถือเป็นความเสียหายที่เกิดจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่เช่นเดียวกับค่าเสียหายที่เป็นค่าซ่อมแซมทรัพย์สิน ที่มีเอกสารหลักฐาน เป็นใบเสร็จค่ารถลากจูง หรือตัวรถ โดยสารประจำทางมาแสดงก็ตาม แต่ค่าเสียหายดังกล่าวไม่ได้เป็นค่าเสียหายที่เกี่ยวกับความเสียหายที่เกิดขึ้นกับตัวทรัพย์สินโดยตรง ทั้งไม่ใช่ค่าใช้จ่ายแทนราคาทรัพย์สิน หรือค่าซ่อมแซมทรัพย์สิน จึงไม่มีข้อกำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่ผู้กระทำละเมิดสังกัด หรือกระทรวงการคลังต้องชดใช้ค่าเสียหาย การกำหนดให้ชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินที่เป็นการจ่ายเฉพาะค่าซ่อมแซมทรัพย์สินให้กลับคืนสภาพเดิม หรือราคาทรัพย์สินที่เสียหายไปเท่านั้น จึงเป็นข้อกำหนดที่ไม่ครอบคลุมกับลักษณะความเสียหายที่เกิดขึ้นกับตัวทรัพย์สินจริง ทั้งนี้ ความเสียหายที่เกิดจากตัวทรัพย์สินไม่อาจกำหนดได้ว่า เสียหายเฉพาะตัวทรัพย์สินเท่านั้น แต่ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินยังมีความเสียหายที่เกี่ยวเนื่อง และเป็นผลโดยตรงจากการกระทำละเมิดที่เกิดกับทรัพย์สินอีกด้วย ทั้งเป็นความเสียหายประเภทหนึ่งที่ต้องได้รับการชดใช้เยียวยาจากผู้กระทำละเมิด ดังนั้นข้อกำหนดที่มีการชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินที่ชดใช้เฉพาะราคาตัวทรัพย์สิน หรือค่าซ่อมแซม และต้องมีหลักฐานมาแสดง จึงเป็นการจำกัดความรับผิดชอบ และยกเว้นความรับผิดชอบของผู้กระทำละเมิดที่จะต้องรับผิดชอบในผลการกระทำของตนเอง เป็นข้อกำหนดที่ไม่ครอบคลุมกับลักษณะความเสียหายที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินจริง

หากพิจารณาถึงหลักการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความเสียหายในลักษณะละเมิดในทางแพ่งแล้ว บทบัญญัติหลักความรับผิดชอบของผู้กระทำละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 อันเป็นกฎหมายแม่บทในการกำหนดความเสียหาย และการชดใช้ค่าเสียหายในทางละเมิดนั้น กำหนดให้ผู้กระทำละเมิดต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดนั้น นอกจากนี้แนวความคิดในการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดนั้น ในปัจจุบันมุ่งที่จะให้ผู้เสียหายกลับคืนสู่ฐานะเดิมเหมือนเมื่อยังไม่มีการละเมิด และเพื่อเป็นการปลอบขวัญ ผู้ถูกกระทำละเมิดด้วย ดังนั้นค่าเสียหายทุกลักษณะและ

ทุกประเภทความเสียหายที่เป็นผลจากการกระทำละเมิด และทำให้ผู้ถูกระทำละเมิดกลับเข้าสู่ฐานะเดิม ผู้ถูกระทำละเมิดมีสิทธิได้รับจากผู้กระทำละเมิดทั้งสิ้น

นอกจากนี้ ปัญหาที่กำหนดให้ผู้เสียหายต้องนำหลักฐานการซ่อมแซมใบเสร็จใบกำกับภาษีของบริษัทห้างร้าน มาแสดงเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการสอบสวนเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดนั้น อาจเป็นการเพิ่มภาระเกินสมควรแก่ผู้เสียหาย เนื่องจากความเสียหายบางประเภทไม่อาจหาหลักฐานหรือเอกสารมาแสดงถึงมูลค่าความเสียหายได้อย่างชัดเจน ข้อกำหนดดังกล่าวเป็นการตัดบทที่จะไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายโดยไม่มีเหตุผลสมควร เพราะการกระทำละเมิดเมื่อเกิดความเสียหายขึ้นแล้ว จำต้องมีการชดใช้ส่วนหลักฐานประกอบการพิจารณาชดใช้นั้น เป็นเพียงส่วนประกอบในการกำหนดจำนวนมูลค่าความเสียหายเท่านั้น ไม่ใช่ข้อกำหนดที่จะไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแต่อย่างใด กรณีการขอรับค่าสินไหมทดแทนจากหน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องใช้เอกสารหลักฐานมาแสดง แต่บางกรณีไม่อาจจัดหามาได้ เช่น อาจมีแต่เกิดการชำรุดสูญหาย เป็นต้น แต่การสอบสวนเพื่อหาข้อมูลข้อเท็จจริงของคณะกรรมการพิจารณาค่าสินไหม หรือการให้ถ้อยคำยืนยัน หรือการเทียบเคียงกับเอกสารหลักฐานในสำนวนการสอบสวนที่คล้ายคลึงกัน ตลอดจนเทียบเคียงกับการชดใช้กันตามราคาปกติในท้องตลาดทั่วไป ก็น่าจะเพียงพอและสามารถพิจารณาจ่ายค่าสินไหมทดแทนได้ เอกสารหลักฐานในการขอรับค่าสินไหมทดแทนไม่จำเป็นต้องเป็นหลักฐานในการซ่อมแซมทรัพย์สินหรือราคาตัวทรัพย์สินนั้นจริง ๆ มาแสดงในกรณีที่ไม่มีเอกสารหลักฐานมาแสดง

ด้วยเหตุที่การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้น แม้บางกรณีมีการชดใช้ราคาครบตามจำนวน แต่ไม่ได้หมายความว่า จะทำให้ผู้ได้รับความเสียหายกลับคืนสู่สถานะเดิมได้แต่อย่างใด เนื่องจากทรัพย์สินบางอย่างไม่อาจประเมินราคาได้ หรือเมื่อเกิดความเสียหายไปแล้วการชดใช้เงินจำนวนเท่าใด ก็ไม่อาจทำให้ความเสียหายกลับคืนมาได้ดังเดิม ตัวอย่างเช่น ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับภาพเขียน โบราณ หรือเครื่องลายครามเก่าโบราณ เป็นต้น การชดใช้ค่าเสียหายเกี่ยวกับทรัพย์สินจึงไม่อาจหมายความว่า เป็นการชดใช้ค่าเสียหายที่เกี่ยวกับราคา หรือมูลค่าทรัพย์สินที่เสียหายเท่านั้น ดังนั้นการแสดงผลหลักฐานในการขอรับค่าเสียหายจึงไม่หมายถึง การแสดงความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงแต่อย่างใด การที่ต้องแนบเอกสารหลักฐานประกอบการขอรับค่าสินไหมทดแทน จึงเป็นเพียงส่วนประกอบของการขอรับค่าเสียหายเท่านั้น

3.2 ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายในการรักษาพยาบาล

การกระทำละเมิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายกับบุคคลภายนอกที่เป็นการกระทำต่อร่างกาย อนามัย จนต้องมีการรักษาพยาบาล ความเสียหายที่เกิดขึ้นอันเป็นค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ย่อมเกิดขึ้นตั้งแต่ค่าพาหนะในการไปสถานพยาบาล ค่าใช้จ่ายกินอยู่ที่เพิ่มขึ้น ค่าคนดูแล ฝ้าไข้ เป็นต้น ค่าเสียหายในการรักษาพยาบาลจึงไม่จำกัดอยู่เฉพาะค่าใช้จ่ายในการรักษาที่เป็นค่ายา หรือค่าเวชภัณฑ์ของสถานพยาบาลเพียงเท่านั้น นอกจากนี้ค่ารักษาพยาบาล ในกรณีที่เจ็บป่วย บาดเจ็บสาหัส จำต้องทำการเป็นเวลานานหลายเดือน หรือมีการรักษาแบบต่อเนื่องต้องทำการบำบัดเป็นเวลานาน ย่อมก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายจำนวนมาก ผู้ถูกระทำละเมิดจำต้องได้รับการชดใช้เยียวยาในความเสียหายดังกล่าวด้วย

กรณีที่ต้องทำการรักษาพยาบาลและต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล หลักเกณฑ์ในการขอรับค่าสินไหมทดแทน กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลนั้น ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ข้อ 4 (1) บัญญัติว่า “ค่าใช้จ่ายที่ผู้เสียหายต้องเสียไปเป็นค่ารักษาพยาบาล ให้ชดใช้เท่าที่จ่ายจริง ตามความจำเป็นแต่ไม่เกิน 20,000 บาท ต่อผู้เสียหายหนึ่งราย โดยมีใบเสร็จรับเงินของสถานพยาบาลมาแสดงเป็นหลักฐาน”

จากข้อกำหนดของบทบัญญัติการจ่ายค่าสินไหมทดแทน ในการรักษาพยาบาลดังกล่าว นั้น จะได้เห็นว่า ไม่สอดคล้องกับความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง ในความเสียหายจากการกระทำละเมิดที่เป็นผลทำให้ต้องเสียหายจากการรักษาพยาบาล เนื่องจากกำหนดให้จ่ายค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจริงในการรักษาพยาบาลที่มีหลักฐานเป็นใบเสร็จรับเงินของสถานพยาบาลมาแสดง ทั้งให้จ่ายค่าเสียหายเพียงไม่เกิน จำนวน 20,000 บาท ต่อการรักษาผู้ได้รับความเสียหายหนึ่งราย ข้อกำหนดในการจ่ายค่าสินไหมทดแทนในการรักษาพยาบาลดังกล่าว นั้น เป็นการจำกัดสิทธิผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายที่จะได้รับการชดใช้เยียวยาความเสียหายจากหน่วยงานรัฐ เนื่องจากการรักษาพยาบาลสำหรับเงินจำนวน 20,000 บาท นั้น หากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ร่างกาย อนามัย และมีอาการบาดเจ็บเพียงเล็กน้อย เช่น สिरษะแตก แขนหัก หรือฟกช้ำดำเขียว

เล็กน้อย การจ่ายค่ารักษาพยาบาล จำนวน 20,000 บาท นั้นย่อมเพียงพอกับการรักษา และเป็นจำนวนที่เหมาะสมแล้วในการกำหนดค่าสินไหมทดแทน ดังกล่าวข้างต้น

กรณีหากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ แล้วเกิดอันตรายสาหัส แก่บุคคลภายนอกผู้ได้รับความเสียหาย เช่น การบาดเจ็บที่ทำให้สมองบวม ต้องเข้าทำการผ่าตัดสมอง ต้องนอนโรงพยาบาล เป็นเจ้าชายนิตรา หรือกรณีบาดเจ็บหลายแห่งในคราวเดียวกัน อาทิเช่น กรณีแขน ขาหัก ฟันหัก ไบหน้าเสียโฉม การรักษาพยาบาลต้องทำตั้งแต่ผ่าตัดใส่เหล็กคาน แขนขาที่หัก ทำกายภาพบำบัด ต้องรักษาพยาบาลต่อเนื่อง ใส่ฟันปลอม ทำศัลยกรรมใบหน้า การรักษาอาการบาดเจ็บหลายอย่างดังกล่าว จำเป็นที่ต้องใช้ค่าใช้จ่ายจำนวนมาก

ทั้งนี้ หากการรักษาที่ต้องเข้าทำการรักษายังโรงพยาบาลเอกชน แม้บุคคลภายนอกจะไม่ตั้งใจที่จะเข้าทำการรักษาก็ตาม แต่ในขณะที่เกิดเหตุละเมิด หากเป็นกรณีอุบัติเหตุ จึงไม่อาจเลือกสถานพยาบาลได้ว่า จะเข้ารับการรักษาพยาบาลยังสถานพยาบาลของรัฐ หรือเอกชน เนื่องจากในขณะที่เกิดเหตุย่อมต้องรีบนำผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาลด้วยความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อรักษาชีวิตผู้ได้บาดเจ็บ ยิ่งกรณีหน่วยกู้ภัยเป็นผู้นำส่งโรงพยาบาล คงไม่อาจกำหนดสถานพยาบาลได้ กรณีดังกล่าวย่อมต้องใช้ค่ารักษาพยาบาลจำนวนมาก จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้นนั้น การกำหนดค่ารักษาพยาบาล จำนวน 20,000 บาท สำหรับผู้เสียหายในกรณีค่ารักษาพยาบาล สำหรับผู้เสียหายหนึ่งรายที่มีจำนวนเพียง 20,000 บาทนั้น ย่อมไม่เป็นการเพียงพอแก่ความเสียหายที่เกิดขึ้นแต่อย่างใด

กรณีหากการกระทำละเมิดเกิดขึ้นกับบุคคลภายนอกที่เป็นข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ การรักษาพยาบาลย่อมสามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลจากหน่วยงานของรัฐได้ ตลอดระยะเวลาที่ทำการรักษา หรือแม้แต่เกิดกับบุคคลภายนอกที่มีการประกันสังคม บุคคลภายนอกนั้น ก็อาจสามารถเบิกค่าใช้จ่ายจากกองทุนประกันสังคมเพิ่มเติมได้ แต่หากเป็นกรณีที่เกิดกับชาวบ้านทั่วไป ไม่มีหลักประกันอะไรนั้น ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายในการรักษาพยาบาล

แม้ปัจจุบันจะมีความช่วยเหลือทางด้านสวัสดิการในการรักษาพยาบาลจากรัฐก็ตาม แต่การช่วยเหลือดังกล่าวยังไม่อาจครอบคลุมกับความเสียหายที่เกิดขึ้น เนื่องจากบางกรณีการรักษาพยาบาลมีค่าใช้จ่ายสูง เช่น การผ่าตัดสมอง หรือด้วยบางชนิดที่มีราคาสูงต้องนำเข้าจากต่างประเทศ เป็นต้น สวัสดิการของภาครัฐดังกล่าวไม่อาจครอบคลุม

ถึงการรักษาผู้ป่วยในบางกรณีได้ ผู้เข้ารับการรักษาอาจต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาล ในส่วนที่เกินจากการได้รับสวัสดิการจากรัฐไปเอง

นอกจากนี้ข้อกำหนดสำหรับค่ารักษาพยาบาล ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ข้อ 4 (1) กำหนดให้ยื่นคำขอรับค่ารักษาพยาบาลเท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น แต่ไม่เกิน 20,000 บาท โดยมีหลักฐานมาแสดง การกำหนดดังกล่าวมุ่งเน้นไปที่การรักษาพยาบาลอาการเจ็บป่วยเท่านั้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับการชดใช้ค่าเสียหายในทางละเมิด อันเป็นค่ารักษารักษาพยาบาลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 ในการพิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเกิดจากการกระทำละเมิด เนื่องจากค่าสินไหมทดแทนในทางละเมิดย่อมหมายถึง ค่าเสียหายทุกประเภทที่เกิดขึ้น อันเป็นไปตามหลักความยุติธรรมตามธรรมชาติที่เขาควรได้รับ ดังนั้น ค่าเสียหายในการรักษาพยาบาลจึงไม่จำกัดเฉพาะค่ารักษาอาการเจ็บป่วย โดยตรงจากการกระทำละเมิดเท่านั้น ค่ารักษาพยาบาลยังหมายความรวมถึง ค่าใช้จ่ายอื่นใดที่ได้ใช้ไปในการรักษา เช่น ค่าคนดูแล ค่าพยาบาล พิเศษในการเฝ้าไข้ ค่าพาหนะในการไปรักษา เป็นต้น

ดังนั้น เมื่อผู้ได้รับความเสียหายไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำขอรับค่าเสียหายในค่ารักษาพยาบาล ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ข้อ 4 (1) บุคคลภายนอกก็อาจใช้สิทธิในทางศาลได้ โดยศาลจะกำหนดค่าเสียหายสำหรับค่ารักษาพยาบาลให้แก่ผู้ถูกละเมิด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 444 วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า “ในกรณีทำให้เขาเสียหายแก่ร่างกายหรืออนามัยนั้น ผู้ต้องเสียหายชอบที่จะได้ชดใช้ค่าอันตนต้องเสียไปและค่าเสียหายเพื่อการเสียความสามารถประกอบการงาน สิ้นเชิง หรือแต่บางส่วน ทั้งในเวลาปัจจุบันนั้นและในเวลาอนาคตด้วย. . .” ดังแนวคำวินิจฉัยของศาลฎีกา ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ 516/2551 ค่าใช้จ่ายในโรงพยาบาลเป็นค่าเครื่องรับโทรศัพท์และตู้เย็นในห้องพักรักษาผู้ป่วย เป็นอุปกรณ์ไฟฟ้าที่อำนวยความสะดวกอันจำเป็นแก่ผู้ป่วยและคนเฝ้าไข้ ทั้งโรงพยาบาลได้จัดเตรียมไว้ให้ใช้ในห้องอยู่แล้ว ถือเป็นค่าใช้จ่ายอันจำเป็นที่โจทก์ต้องเสียไป เป็นต้น

นอกจากนี้กรณีรักษาพยาบาลนั้น ยังมีข้อจำกัด เนื่องจากการรักษาพยาบาลในบางกรณีอาจกระทำที่ยังสถานที่แห่งอื่นที่ไม่ใช่สถานพยาบาลที่จะต้องมีใบเสร็จรับเงินมาแสดงได้ในทุกกรณี เช่น การรักษาแบบแพทย์แผนโบราณ แพทย์แผนไทย หรือแพทย์ทางเลือก หรือการพักผ่อน หรือรักษาอยู่ที่บ้าน ซ้ำอีกตนเอง ในกรณีไม่บาดเจ็บมากจนต้องเข้าโรงพยาบาล เป็นต้น การทำการรักษาพยาบาลในลักษณะดังกล่าวถือเป็นการรักษาพยาบาลเช่นเดียวกันกับการรักษาพยาบาลที่ยังสถานพยาบาล แต่การรักษาอาจไม่มีใบเสร็จรับเงินหรือจัดหามาแสดงได้ เป็นที่ชัดเจนเหมือนการรักษาพยาบาลมาแสดงเพื่อขอรับค่าสินไหมทดแทนได้ ดังนั้นการกำหนดให้จ่ายค่ารักษาพยาบาลจำนวนไม่เกิน 20,000 บาท ต่อผู้เสียหายหนึ่งราย และให้ถือเอาแต่เพียงใบเสร็จรับเงินเป็นหลักฐานในการขอรับค่ารักษาพยาบาล จึงเป็นปัญหาในการเรียกร้องค่าเสียหายเป็นการจำกัดสิทธิของผู้เสียหายที่จะได้รับการชดใช้เยียวยาจากผู้กระทำละเมิด ข้อกำหนด ในการจ่ายค่ารักษาพยาบาลดังกล่าว ไม่ได้มุ่งเน้นชดใช้เยียวยาผู้เสียหายให้กลับคืนสู่ฐานะเดิมก่อนเกิดเหตุละเมิดจริง

3.3 ค่าขาดประโยชน์นำมาหาได้ในระหว่างเจ็บป่วย

การกระทำละเมิดที่ต้องทำการรักษาพยาบาล จนเป็นเหตุให้ไม่อาจจัดการงานได้ ก่อให้เกิดความเสียหายนั้น กรณีที่ผู้ถูกกระทำละเมิดขาดประโยชน์จากการที่ไม่อาจจัดการงานของตนได้ หรือทำให้บุคคลอื่นที่มีหน้าที่ตามกฎหมายต่อบุคคลที่ถูกกระทำละเมิดได้รับความเสียหายจากการขาดประโยชน์จากการทำงาน แต่ละบุคคลที่มีรายได้ที่แตกต่างกันย่อมขาดประโยชน์นำมาหาได้ในระหว่างเจ็บป่วยแตกต่างกันไป ตามแต่ความสามารถในการประกอบหน้าที่การงานทำงานที่แตกต่างกันไป ผู้ได้รับความเสียหายจำต้องได้รับการชดใช้ค่าเสียหายในกรณีดังกล่าวจนครบถ้วน

กรณีข้อกำหนด ในการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายอันเป็นค่าขาดประโยชน์นำมาหาได้ในระหว่างเจ็บป่วย ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก กำหนดค่าสินไหมทดแทนสำหรับการที่บุคคลภายนอกสามารถยื่นคำขอรับค่าสินไหมทดแทนสำหรับค่าขาดประโยชน์นำมาหาได้ในระหว่างเจ็บป่วยเอาไว้ในข้อ 4 (2) โดยบัญญัติว่า “ค่าขาดประโยชน์นำมาหาได้ในระหว่างเจ็บป่วย กรณีผู้เสียหายที่มีรายได้

ไม่แน่นอนหรือไม่มีรายได้ประจำ หากระหว่างเจ็บป่วยผู้เสียหายต้องขาดประโยชน์การแต่ไม่เกิน 60 วันต่อผู้เสียหายหนึ่งราย ทั้งนี้ ให้คำนวณจากอัตราค่าจ้างขั้นต่ำรายวันตามกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองแรงงานสำหรับผู้เสียหายที่มีรายได้ประจำ หากว่าในระหว่างเจ็บป่วยไม่สามารถไปทำงานได้ และไม่ได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนที่ผู้นั้นได้รับ แต่ไม่เกินเดือนละ 9,000 บาท และไม่เกิน 2 เดือนต่อผู้เสียหายหนึ่งราย”

จากบทบัญญัติดังกล่าว ที่กำหนดการจ่ายค่าสินไหมทดแทน สำหรับความเสียหายอันเป็นค่าขาดประโยชน์นำมาหาได้ในระหว่างเจ็บป่วยนั้น จะได้เห็นว่าการกำหนดจำนวน ค่าความเสียหายที่อาจยื่นคำขอรับค่าสินไหมทดแทน จากหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดหรือกระทรวงการคลังนั้น ไม่สอดคล้องกับลักษณะความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงแต่อย่างใด การกำหนดลักษณะการจ่ายค่าสินไหมทดแทนดังกล่าว เป็นการจำกัดระยะเวลาในการที่จะได้รับค่าสินไหมทดแทน เนื่องจากการเจ็บป่วยซึ่งในบางกรณีไม่อาจทำการรักษา หรือกำหนดเวลาให้หายเป็นปกติได้ ในช่วงเวลาเพียง 60 วันหรือในระยะเวลา 2 เดือน ตามที่กฎหมายกำหนดระยะเวลาที่จะชดเชยค่าเสียหายในการที่ไม่อาจประกอบกิจการงานได้แต่อย่างใด และในบางกรณีแม้รักษาหายดีแล้ว แต่การใช้ชีวิตประจำวันก็ไม่อาจจัดการงานได้เป็นปกติภายในช่วงเวลาดังกล่าวแต่อย่างใด นอกจากนี้ ถ้าเป็นกรณีบาดเจ็บสาหัส หรือต้องทำการรักษาพยาบาลต่อเนื่องที่จำต้องใช้ระยะเวลานาน กำหนดเวลาในการที่จะได้รับการชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพียง 60 วัน ในกรณีผู้มีรายได้ไม่แน่นอน หรือภายในระยะเวลา 2 เดือนสำหรับผู้มีรายได้แน่นอน จึงเป็นการกำหนดกรอบเวลาในการที่จะชดเชยค่าเสียหายที่สั้นจนเกินไป ไม่สอดคล้อง เหมาะสมกับความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง ทั้งยังเป็นการจำกัดสิทธิของผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายที่จะได้รับการชดเชยค่าเสียหายให้ครบถ้วนในความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง

นอกจากข้อจำกัดในกำหนดเวลาที่สั้นเกินไปแล้ว บทบัญญัติดังกล่าวยังจำกัดจำนวนความเสียหายที่ผู้ได้รับความเสียหายพึงมีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทนในการขาดประโยชน์นำมาหาได้ในระหว่างเจ็บป่วย เนื่องจากกรณีผู้มีรายได้ไม่แน่นอน แต่ในการประกอบอาชีพของผู้มีรายได้ไม่แน่นอนนั้น อาจได้รับค่าตอบแทนจากการทำงานมากกว่าค่าแรงขั้นต่ำก็เป็นได้ อาทิเช่น ผู้มีอาชีพในการค้าขาย หรือผู้ประกอบการวิชาชีพอิสระทั่วไป อย่างเช่น สถาปนิก ทนายความ นักร้อง นักแสดง เป็นต้น บุคคลที่มีอาชีพเหล่านี้ย่อมมีรายได้มากกว่าค่าแรงขั้นต่ำ หรือในกรณีผู้มีรายได้ประจำที่มีรายได้มากกว่า

9,000 บาท ต่อเดือน ในระหว่างที่เจ็บป่วยต้องทำการรักษาพยาบาล ไม่อาจจัดการงานของตนได้ ขาดรายได้ได้นั้น บุคคลผู้เสียหายทั้งสองกรณีหากมีค่าใช้จ่ายประจำในแต่ละเดือนมากกว่าจำนวนที่กฎหมายกำหนดค่าชดเชยให้อัตราค่าแรงขั้นต่ำ หรือจำนวนไม่เกิน 9,000 บาทต่อเดือน ค่าชดเชยที่ได้รับดังกล่าวย่อมไม่เป็นการเพียงพอกับรายจ่ายที่ผู้ถูกระทำละเมิดต้องใช้จ่ายเป็นประจำในแต่ละเดือน การจำกัดจำนวนค่าเสียหายดังกล่าวย่อมก่อให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายแก่ผู้ถูกระทำละเมิดได้

เมื่อพิจารณาถึงอาการบาดเจ็บจากการถูกระทำละเมิดนั้น หากผู้ได้รับบาดเจ็บต้องเข้าทำการรักษาเพียงไม่กี่วัน ก็สามารถไปทำงานได้ตามปกติ หรือการได้รับการบาดเจ็บเพียงเล็กน้อยเท่านั้น การกำหนดค่าสินไหมทดแทนในกรณีดังกล่าวย่อมเพียงพอกับความเสียหายที่เกิดขึ้น และมีจำนวนที่เพียงพอ เหมาะสมและเป็นธรรมสำหรับผู้ได้รับความเสียหาย แต่ในกรณีหากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ แล้วทำให้เกิดอันตรายสาหัส ต้องรักษาที่โรงพยาบาล ทำกายภาพบำบัด กลับมาพักรักษาตัวที่บ้าน หรือจำเป็นต้องการรักษาต่อเนื่องเป็นเวลานานเกินกว่า 60 วัน หรือนานกว่า 2 เดือน หรือกรณีที่ต้องกลายเป็นเจ้าชายนิทรา ย่อมมีค่าเสียหายเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ข้อกำหนดในการจำกัดความเสียหายทั้งสองกรณีดังกล่าว ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลภายนอกผู้ถูกระทำละเมิด เมื่อ ไม่อาจใช้สิทธิในการยื่นคำขอรับค่าสินไหมทดแทนได้ครบตามจำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้นกับตนจริง ค่าเสียหาย ค่าใช้จ่ายในส่วนที่เกินไป และไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำขอรับค่าสินไหมทดแทนได้นั้น ผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายอาจจำเป็นต้องไปใช้สิทธิเรียกร้องในทางศาลเอาเอง ก่อให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายเพิ่มมากขึ้น

กรณีหากพิจารณาถึง เจตนารมณ์ของการชดเชยค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างเจ็บป่วย เพราะไม่สามารถจัดการงานได้นั้น ผู้ได้รับความเสียหายสามารถเรียกได้จนถึงตาย ถ้าหากเสียหายแล้วไม่สามารถประกอบการทำงานได้ ก็สามารถเรียกได้ตลอดระยะเวลาที่ตนไม่อาจประกอบการทำงานได้ การชดใช้ค่าเสียหายที่ทำให้ผู้ถูกระทำละเมิดกลับเข้าสู่ฐานะเดิมไม่ว่าจะมีการหนดเวลา หรือจำนวนค่าความเสียหายเท่าใด ผู้ถูกระทำละเมิดมีสิทธิได้รับจากผู้กระทำละเมิดทั้งสิ้น การบัญญัติกฎหมายที่จำกัดสิทธิของผู้ได้รับความเสียหายดังกล่าวจึงไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ และหลักเกณฑ์ในการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดแต่อย่างใด

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาความรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 443 วรรคสอง จะเห็นว่า การชดใช้ค่าเสียหายอันเป็นค่าขาดประโยชน์นำมาหาได้ ในระหว่างเจ็บป่วย และไม่สามารถจัดการงานได้นั้น สามารถเรียกได้ตลอดเวลาที่ตนไม่อาจประกอบการทำงานได้ หากไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำขอรับค่าเสียหายตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ข้อ 4 (2) ได้จำเป็นต้องมีการฟ้องร้องดำเนินคดีในทางแพ่งก็อาจได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 443 ที่บัญญัติว่า “ในกรณี ทำให้เขาถึงตายนั้น ค่าสินไหมทดแทน ได้แก่ ค่าปลงศพ รวมทั้งค่าใช้จ่าย อันจำเป็นอย่างอื่น ๆ อีกด้วย

ถ้ามิได้ตายทันที ค่าสินไหมทดแทน ได้แก่ ค่ารักษาพยาบาลรวมทั้งค่าเสียหาย ที่ต้องขาดประโยชน์นำมาหาได้เพราะไม่สามารถประกอบการทำงานนั้นด้วย. .” ซึ่งมีแนวคำพิพากษาศาลฎีกากำหนดไว้ ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4352/2550 ค่าขาดประโยชน์นำมาหาได้ก่อนตาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 443 วรรคสอง เป็นค่าสินไหมทดแทนที่ผู้กระทำละเมิดจำต้องใช้แก่ผู้เสียหายที่ยังไม่ถึงตาย แต่ต้องขาดประโยชน์นำมาหาได้ เพราะไม่สามารถประกอบการทำงานเท่านั้น หาใช่ค่าสินไหมทดแทนที่ผู้กระทำละเมิด จำต้องใช้หลังจากที่ผู้เสียหายนั้นถึงแก่ความตายแล้วด้วยไม่

นอกจากค่าเสียหายจากค่าขาดประโยชน์นำมาหาได้ในระหว่างเจ็บป่วยที่เกิดขึ้น กับผู้ถูกระทำละเมิดเองแล้ว หากบุคคลที่ถูกกระทำละเมิดไม่อาจจัดการงานได้นั้น ทำให้บุคคลอื่นต้องขาดแรงงาน ไม่ว่าจะเป็นแรงงานในครัวเรือน หรืออุตสาหกรรมก็ดี บุคคลภายนอก ยังสามารถเรียกเอาค่าเสียหายจากการขาดแรงงานนั้นจากหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 445 บัญญัติว่า “ในกรณีทำให้เข้าถึงตายหรือให้เสียหายแก่ร่างกาย หรืออนามัยก็ดี ในกรณีทำให้เขาเสียเสรีภาพก็ดี ถ้าผู้ต้องเสียหายมีความผูกพันตามกฎหมายจะต้องทำกรงาน ให้คุณแก่บุคคลภายนอกในครัวเรือน หรืออุตสาหกรรมของบุคคลภายนอกนั้น ไซ้รู้ ท่านว่าบุคคลผู้จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้น จะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ บุคคลภายนอก เพื่อที่เขาต้องขาดแรงงานอันนั้นไปด้วย” ดังคำพิพากษาศาลฎีกาที่กำหนดไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ 6905/2538 คำขาดแรงงานนั้น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 445 ประกอบมาตรา 1567 (1), (3) หากบิดาหรือมารดา ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองได้มอบหน้าที่ให้บุตรทำการงานอันใดอันหนึ่งในครัวเรือนแล้วปรากฏว่า บุคคลใดกระทำความผิดต่อบุตร ซึ่งมีความผูกพันตามกฎหมายที่จะต้องทำการงานให้แก่บิดามารดาจนถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือคำขาดแรงงานในครัวเรือนให้แก่บิดามารดาที่ต้องขาดแรงงานอันนั้นด้วย

จากคำวินิจฉัยของศาลฎีกา ทั้งสองฉบับดังกล่าวค่าสินไหมทดแทนสำหรับคำขาดประโยชน์นำมาหาได้ในระหว่างเจ็บป่วย หากเจ็บป่วยแล้วไม่สามารถจัดการงานได้ เป็นระยะเวลาเท่าใดย่อมสามารถเรียกเอาค่าเสียหายได้ตลอดระยะเวลาที่ไม่อาจจัดการงานได้ ไปจนถึงแก่ความตาย นอกจากนี้หากกรณีที่ไม่อาจจัดการงานได้นั้น เป็นเหตุทำให้บุคคลภายนอกขาดแรงงาน ผู้กระทำความผิดต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในกรณีดังกล่าวด้วย ดังนั้นค่าเสียหายอันเป็นคำขาดประโยชน์นำมาหาได้ในระหว่างเจ็บป่วย ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำความผิดต่อบุคคลภายนอก ที่ไม่ได้บัญญัติค่าเสียหายอันเป็นคำขาดประโยชน์จากการไม่อาจจัดการงานได้ระหว่างเจ็บป่วย ที่ไม่ครอบคลุมความเสียหาย ดังเช่น ข้อกำหนดในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตามที่กล่าวข้างต้น จึงเป็นการกำหนดจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ไม่เป็นธรรม ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงแต่อย่างใด

3.4 ค่าสินไหมทดแทนการสูญเสียอวัยวะหรือเสียสมรรถภาพ

ในการทำงานของอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือหลายส่วนของร่างกาย การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในความเสียหายสำหรับการสูญเสียอวัยวะ หรือเสียสมรรถภาพในการทำงานของอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือหลายส่วนของร่างกาย อันเกิดจากการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานของรัฐนั้น การสูญเสียอวัยวะแม้ส่วนหนึ่ง ส่วนใดของร่างกายย่อมก่อให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายในการดำรงชีวิต หรือในการประกอบหน้าที่การงานได้ ถ้าหากอวัยวะที่สูญเสียนั้นเป็นอวัยวะที่สำคัญของร่างกาย หรือการที่ต้องสูญเสียอวัยวะหลายอย่างในคราวเดียวกัน ความเสียหายย่อมเพิ่มและการชดใช้ค่าเสียหายย่อมต้องมากขึ้นตามลำดับ

กรณีการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายในการกระทำละเมิดที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ ต้องรับผิดชอบใช้ในการชดเชยแทนการสูญเสียอวัยวะหรือเสียสมรรถภาพในการทำงานของอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือหลายส่วนของร่างกายนั้น ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ข้อ 4 (3) บัญญัติว่า “ค่าชดเชยแทนการสูญเสียอวัยวะหรือเสียสมรรถภาพในการทำงานของอวัยวะ ส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนของร่างกาย โดยมีหลักฐานทางการแพทย์มาแสดงว่า ผู้เสียหายต้องตกเป็นผู้พิการ หรือทุพพลภาพ ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามความสำคัญของอวัยวะที่สูญเสียไป โดยพิจารณาจากอวัยวะที่สูญเสียไปนั้น ทำให้เป็นอุปสรรค หรือเสียความสามารถในการทำงาน หรือในการประกอบวิชาชีพ หรือดำรงชีพมากน้อยเพียงใด การพิจารณาว่าอวัยวะส่วนใดมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด ให้เทียบเคียงกับกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไข และอัตราการจ่ายเงินสงเคราะห์ และกำหนดลักษณะของความพิการ ทุพพลภาพขนาดหนักจนเป็นอุปสรรคยิ่งในการประกอบอาชีพ หรือในการดำรงชีพ พ.ศ. 2544 ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องจากช่วยเหลือราชการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ หรือปฏิบัติงานของชาติ หรือปฏิบัติหน้าที่มนุษยธรรม พ.ศ. 2543 โดยอนุ โลม แต่ทั้งนี้จ่ายได้ไม่เกิน 50,000 บาท ต่อผู้เสียหายหนึ่งราย”

จากบทบัญญัติดังกล่าว จะเห็นว่า เป็นการกำหนดความรับผิดชอบในการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่ขัดแย้งความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงจากการกระทำละเมิด เนื่องจากการจำกัดลักษณะความรับผิดชอบในการชดใช้ค่าเสียหายของผู้กระทำละเมิด และยังเป็น การจำกัดจำนวนความเสียหายที่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายแก่บุคคลภายนอก กล่าวคือ เมื่อมีการกระทำละเมิดเกิดขึ้น ผู้ถูกระทำละเมิดที่ต้องสูญเสียอวัยวะบางส่วนของร่างกายย่อมได้รับความเดือดร้อนเสียหาย หากอวัยวะที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตน้อยไม่เกิดความผลกระทบ สร้างความยากลำบากในการดำรงชีวิต และจัดการงานมากนัก การชดใช้ค่าเสียหายในการทดแทนความเสียหายที่หน่วยงานของรัฐ พิจารณาจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้ทำได้อีกเป็นการเพียงพอและเหมาะสม ในทางกลับกันหากอวัยวะที่สูญเสียไปนั้น เป็นอวัยวะที่สำคัญของร่างกาย และจำเป็นในการดำรงชีวิต หรือทำให้สูญเสียสมรรถภาพในการทำงานเป็นอย่างมาก การชดใช้เยียวยาความเสียหายควรมีจำนวนที่มากตามความเหมาะสม เพื่อทดแทนสิ่งที่สำคัญของชีวิตที่เขาต้องสูญเสียไป กรณีการจำกัดจำนวนเงิน

ที่กำหนดไว้เพียง 50,000 บาทนั้น จึงไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงในการที่จะชดเชยความเสียหายในการที่บุคคลต้องถูกกระทำละเมิด เมื่อถูกกระทำละเมิดแล้วต้องเสียหายไปเท่าใดก็ควรจะได้รับค่าชดเชยในความเสียหายตามที่ได้เสียหายจริงเท่านั้น

นอกจากนี้ การกำหนดค่าชดเชยจำนวน 50,000 บาท ต่อผู้เสียหายหนึ่งรายนั้น บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการกำหนดความเสียหายที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นจริง เนื่องจากในการกระทำละเมิดที่เกิดขึ้นหนึ่งครั้งนั้น ความเสียหายที่เกิดขึ้นอาจทำให้ผู้ถูกกระทำละเมิดได้รับความเสียหายจนเป็นเหตุต้องมีการสูญเสียอวัยวะมากกว่าหนึ่งอย่างก็เป็นที่ การที่บุคคลสูญเสียอวัยวะมากกว่าหนึ่งอย่าง ก็ควรได้รับการชดเชยความเสียหายตามจำนวนความเสียหายที่เขาได้รับ การสูญเสียอวัยวะมากกว่าหนึ่งอย่าง ค่าชดเชยการสูญเสียอวัยวะ จำนวน 50,000 บาทนั้น ย่อมไม่เพียงพอและเหมาะสมกับความเสียหายที่เกิดขึ้น ข้อกำหนดจำกัดสิทธิในการที่จะได้รับค่าชดเชยในการที่เขาถูกกระทำละเมิดย่อมก่อให้เกิดความเสียหายกับผู้ถูกกระทำละเมิด ทั้งนี้ การบัญญัติข้อกำหนดดังกล่าวนี้ ยังไม่เหมาะสมและเป็นธรรม ด้วยเหตุที่หากบุคคลต้องสูญเสียสมรรถภาพในการทำงาน หรือในการดำรงชีวิต การสูญเสียอวัยวะมากกว่าหนึ่งอย่างย่อมได้รับความยากลำบากมากกว่าผู้สูญเสียอวัยวะเพียงอย่างเดียว ตัวอย่างเช่น บุคคลผู้เสียหายจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และทำให้ตาบอดหนึ่งข้างกับอีกบุคคลหนึ่งได้รับบาดเจ็บตาบอดทั้งสองข้าง บุคคลที่ตาบอดสองข้าง ย่อมมีความยากลำบากในการดำรงชีวิต หรือสูญเสียความสามารถในการทำงานมากกว่าคนที่ตาบอดเพียงข้างเดียว การชดเชยความเสียหายก็ควรจะได้รับที่แตกต่างกันไปตามความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง หรือกรณีการสูญเสียอวัยวะหลายส่วนของร่างกายจนกลายเป็นผู้พิการ ไม่อาจจัดการงาน หรือดำรงชีวิตได้โดยปกติ ต้องพึ่งพาบุคคลอื่นตลอดเวลา ไปจนกว่าจะถึงแก่ความตายนั้น การกำหนดเงินค่าชดเชยเพื่อทดแทนความเสียหาย จำนวน 50,000 บาท มาเพียงครั้งเดียวนั้น จำนวนค่าชดเชยดังกล่าวไม่อาจเพียงพอต่อการสูญเสียอวัยวะของร่างกาย หรือสูญเสียสมรรถภาพในการทำงานของอวัยวะ ส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนของร่างกายแต่ประการใด

กรณีความเสียหายที่เกิดจากการสูญเสียอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายนั้น ย่อมไม่อาจประเมินค่า หรือกำหนดราคาอวัยวะได้ เนื่องจากหากคนเราขาดอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งอันเป็นอวัยวะสำคัญนั้น ย่อมสูญเสียสมรรถภาพในการดำรงชีวิต หรือการประกอบอาชีพ หากจำเป็นต้องมีการจัดหาอวัยวะใหม่มาทดแทน ย่อมต้องใช้ค่าใช้จ่าย

ในการดำเนินการสูง นอกจากนี้หากมีการเปลี่ยนถ่ายอวัยวะก็ต้องใช้ค่ารักษาตลอดจนค่าใช้จ่ายจำนวนมาก เช่น การกระทำละเมิดที่ทำให้ตาบอด ต้องเปลี่ยนถ่ายดวงตาใหม่ การที่บุคคลที่ต้องสูญเสียดวงตา และต้องจัดหาดวงตาอันใหม่มาทดแทน ย่อมต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก หรือกรณีการกระทำละเมิดที่ทำให้เสียขาไปทั้งสองข้าง ต้องจัดหาขาเทียม หรือรถเข็น มาใช้ในการดำรงชีวิต การที่กำหนดค่าชดเชยในการสูญเสียอวัยวะให้แก่ผู้ที่ต้องได้รับความเสียหายเป็นเงิน จำนวน 50,000 บาท ย่อมไม่เป็นการเพียงพอในการเยียวยาความเสียหาย ทั้งนี้หากพิจารณาจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันเงิน จำนวน 50,000 บาท ถือเป็นจำนวนเงินที่น้อยไม่อาจเพียงพอสำหรับการดำรงชีพได้แต่อย่างใด เนื่องจากค่าครองชีพในปัจจุบันสำหรับคนปกติ มีจำนวนมากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน ยิ่งถ้าหากเป็นคนพิการค่าใช้จ่ายย่อมสูงขึ้นกว่าคนปกติ ค่าสินไหมทดแทนจำนวน 50,000 บาท ซึ่งเป็นจำนวนน้อยไม่อาจทดแทนความเสียหายจากการกระทำละเมิดดังกล่าวได้แต่อย่างใด

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการชดเชยค่าสินไหมทดแทนในความรับผิดชอบทางละเมิด กรณีการชดเชยแทนการสูญเสียอวัยวะ หรือเสียสมรรถภาพในการทำงานของอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือหลายส่วนของร่างกาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ข้อกำหนดในมาตรา 444 บัญญัติว่า “ในกรณีทำให้เขาเสียหายแก่ร่างกาย หรืออนามัยนั้น ผู้ต้องเสียหายชอบที่จะได้ชดเชยค่าใช้จ่ายอันตนต้องเสียไป และค่าที่เสียความสามารถประกอบการทำงานสิ้นเชิง หรือแต่บางส่วนทั้งเวลาในปัจจุบัน และเวลาในอนาคตด้วย

ถ้าในเวลาพิพากษาคดี เป็นการพ้นวิสัยจะหยั่งรู้ได้แน่นอนว่า ความเสียหายนั้นมีจริงเพียงใด ศาลจะกล่าวในคำพิพากษาว่ายังสงวนไว้ซึ่งสิทธิที่จะแก้ไขคำพิพากษานั้นอีกภายในเวลาไม่เกินสองปี”

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ค่าชดเชยความเสียหายในการชดเชยแทนการสูญเสียอวัยวะ หรือเสียสมรรถภาพในการทำงานของอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือหลายส่วนของร่างกายในความเสียหายที่เกิดขึ้น ในปัจจุบันที่สามารถกำหนดจำนวนได้แน่นอนชัดเจนแล้ว นอกจากนี้ความเสียหายในกรณีดังกล่าวยังไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะความเสียหายที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย เมื่อความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคตที่สามารถเรียกร้องได้แล้ว

จำนวนเงินที่จะได้รับการทดแทนนั้น ยังอาจเปลี่ยนแปลงได้ หากในอนาคตมีความเสียหายเพิ่มเติมมากขึ้นอีก ดังนั้น การกำหนดค่าชดเชยแทนการสูญเสียอวัยวะ และสูญเสียสมรรถภาพในการทำงานของอวัยวะเป็นเงิน จำนวน 50,000 บาท จึงเป็นการกำหนดจำนวนเงินที่น้อยเกินไป ทั้งยังจำกัดสิทธิของบุคคลที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายในอันที่จะได้รับค่าเสียหายตามที่เกิดขึ้นจริง บทบัญญัติตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดเชยค่าสินไหมทดแทน กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ข้อ 4 (3) ที่ไม่ได้กำหนดลักษณะการชดเชยค่าสินไหมทดแทน โดยมีลักษณะความรับผิดเช่นเดียวกับความรับผิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 444 ตามที่กล่าวข้างต้น กรณีจึงขัดแย้งกับหลักความรับผิดทางละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทำให้ผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายในการที่จะต้องได้รับค่าทดแทนเพื่อให้กลับคืนสู่ฐานะเดิมดังที่เป็นอยู่ก่อนเกิดเหตุละเมิดในความเสียหายที่เกิดขึ้น อาจไม่ได้รับค่าเสียหายตามที่เกิดขึ้นจริง จำนวนเงินที่กำหนดเพื่อการชดเชยความเสียหายจำนวน 50,000 บาท ดังกล่าวไม่เป็นไปเพื่อการที่จะชดเชยเยียวยาความเสียหายให้กับผู้เสียหายจากการกระทำละเมิดของหน่วยงาน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่อย่างใด แต่กลับมีลักษณะเป็นการจำกัดความรับผิดของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดที่จะไม่ต้องรับผิดในความเสียหายที่เกิดขึ้นกับบุคคลภายนอกจนเป็นเหตุให้มีการสูญเสียอวัยวะโดยจำกัดความรับผิดของตนไม่ให้ต้องรับผิดเกินกว่า จำนวน 50,000 บาท ในความเสียหายที่เกิดขึ้น แม้ผู้ได้รับความเสียหายจะได้รับค่าเสียหายที่แท้จริงเท่าใดก็ตาม

กรณีการชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดนั้น หลักแนวคิดในการชดเชยค่าสินไหมทดแทนในทางละเมิดนั้น เพื่อเยียวยาความเสียหายในทางละเมิดให้ผู้ได้รับผลร้ายได้กลับคืนสู่ฐานะเดิม หรือหากกลับคืนมาไม่ได้ดังเดิมก็ให้ใกล้เคียงกับความเสียหายที่ได้รับมากที่สุด หรือให้ผู้ได้รับความเสียหายพึงพอใจมากที่สุด แต่ข้อกำหนดในกรณีดังกล่าว เป็นการจำกัดสิทธิของผู้เสียหายที่จะได้รับการชดเชยจากรัฐ การชดเชยค่าเสียหายในจำนวนดังกล่าวไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ในการชดเชยเยียวยาผู้เสียหายจริง

3.5 ค่าปลงศพและค่าใช้จ่าย อันจำเป็นในการจัดการศพ

ตามประเพณีทางศาสนา หรือประเพณีแห่งท้องถิ่น การกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่รัฐ จนต้องทำให้บุคคลภายนอกถึงแก่ความตาย ค่าใช้จ่ายที่อาจต้องเสียไปในการ

จัดการศพนั้น ย่อมเกิดขึ้นที่หลังจากมีความตายเกิดขึ้นค่าใช้จ่ายในการจัดการศพที่เกิดขึ้นนั้น ย่อมแตกต่างตามความจำเป็นในการจัดการศพของแต่ละประเพณี พิธีกรรม ศาสนา และฐานะในทางสังคมของผู้ตาย การชดใช้ค่าเสียหายของหน่วยงานของรัฐ อาจแตกต่างกันไป ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับแต่ละบุคคล

กรณีค่าชดเชยความเสียหายในการจัดการศพ อันเกิดจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น เมื่อบุคคลภายนอกยื่นคำขอต่อหน่วยงาน หรือกระทรวงการคลัง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเกี่ยวกับค่าปลงศพ และค่าใช้จ่าย อันจำเป็นในการจัดการศพ ตามประเพณีทางศาสนา หรือประเพณี อันจำเป็นในการจัดการศพ ตามประเพณีทางศาสนา หรือประเพณีแห่งท้องถิ่น ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ข้อ 4 (4) บัญญัติว่า “ค่าปลงศพและค่าใช้จ่าย อันจำเป็นในการจัดการศพ ตามประเพณีทางศาสนา หรือประเพณีแห่งท้องถิ่น โดยกำหนดให้ชดใช้ตามที่จ่ายจริง ไม่เกิน 20,000 บาท ต่อผู้เสียหายที่เสียชีวิตหนึ่งราย”

จากบทบัญญัติในการกำหนดจำนวนค่าสินไหมทดแทนในอันที่จะชดเชยให้แก่ทายาทผู้ตายอันเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศพ ดังกล่าวนั้นจะเห็นว่า การกำหนดจำนวนความเสียหายที่จะชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กับบุคคล มีจำนวนไม่เหมาะสมเพียงพอกับความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง ทั้งยังเป็นการจำกัดสิทธิที่ผู้ได้รับความเสียหายที่จะได้รับค่าสินไหมทดแทนเพื่อชดเชยความเสียหายตามที่ตนได้รับผลร้ายจากการกระทำละเมิด นอกจากนี้ยังจำกัดความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ในการที่จะไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดจากการกระทำของหน่วยงาน หรือเจ้าหน้าที่ของตนที่ได้กระทำละเมิดจนเป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ในการที่จะไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายเกินกว่าจำนวน 20,000 บาท ตามที่กำหนดไว้ ข้อกำหนดดังกล่าวจึงเป็นการกำหนดการชดใช้ค่าเสียหายที่ไม่ครอบคลุม ไม่เหมาะสม สอดคล้องกับความเป็นจริงแต่อย่างใด

กรณีหากพิจารณาลักษณะความเป็นจริงในสังคมไทยในปัจจุบันแล้ว ค่าใช้จ่ายในการจัดงานศพไม่ว่าจะกระทำตามประเพณีแห่งท้องถิ่นใด หรือตามพิธีกรรมทางศาสนาใดก็ตาม ย่อมมีค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจำนวนมาก ซึ่งเงินจำนวน 20,000 บาท ที่กำหนดให้จ่ายชดเชยความเสียหาย อันเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศพนั้น ถือว่ามีจำนวนน้อยมาก

เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงในการจัดงานศพของสังคมไทยปัจจุบัน ด้วยเหตุที่การจัดการศพนั้น ไม่ได้หมายถึง เพราะการจัดการศพให้แล้วเสร็จด้วยวิธีการใด ๆ เช่น การเผา หรือฝังเพียงเท่านั้น แต่การจัดการศพ การปลงศพยังหมายถึงความรวมถึง การดำเนินการอย่างอื่นอันเป็นเหตุเกี่ยวข้อง เกี่ยวเนื่องกันกับการจัดการศพตามประเพณี ความเชื่อ หรือทางศาสนาอีกด้วย

ดังนั้นความหมาย ของการจัดการศพจึงหมายถึง การกระทำการใด ๆ อันเกี่ยวกับการจัดการศพ ให้ถูกต้องเหมาะสมตามความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรม หรือศาสนาของผู้ตาย จากความหมายดังกล่าว วิธีการในการจัดการศพจึงเริ่มต้นนับแต่เมื่อบุคคลถึงแก่ความตาย ไปตลอดจนถึงการทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้กับผู้ตาย ค่าใช้จ่ายในการจัดการศพที่เกิดขึ้น จึงเริ่มนับตั้งแต่ ค่าใช้จ่ายในการจัดหาธูปสังฆศพ ค่าตกแต่งฉัตรน้ำยาศพ ค่าจองวัด ค่าใช้จ่ายในการสวดศพ ค่าใช้จ่ายในการเผา หรือฝัง ค่าทำบุญอุทิศส่วนกุศล เป็นต้น ซึ่งแต่ละขั้นตอนในการดำเนินการนั้น จำต้องใช้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทั้งสิ้น เมื่อรวมค่าใช้จ่ายที่จำต้องใช้จ่ายไปในแต่ละขั้นตอนทั้งหมดแล้ว ย่อมมีจำนวนค่าใช้จ่ายเกินกว่าจำนวน 20,000 บาท ตามข้อกำหนดที่อาจยื่นคำขอรับค่าสินไหมทดแทนตามที่กล่าวข้างต้นได้

หากเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในทางละเมิด อันเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศพที่ผู้กระทำละเมิดต้องชดใช้ให้แก่ทายาท ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อันเป็นบทบัญญัติแม่บทในการชดใช้ค่าเสียหายในทางละเมิด จะเห็นว่า บทบัญญัติตามความในมาตรา 443 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ทำให้เขาถึงตายนั้น ค่าสินไหมทดแทน ได้แก่ ค่าปลงศพ รวมทั้งค่าใช้จ่ายอันจำเป็นอย่างอื่น ๆ อีกด้วย...” จากบทบัญญัติในมาตรา 443 วรรคหนึ่ง ค่าเสียหาย และค่าใช้จ่ายในการปลงศพนั้น จึงหมายถึง ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นที่ได้ใช้จ่ายไปในการจัดการศพที่เกิดขึ้นทั้งหมดภายหลังการตาย ส่วนค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ไปอันเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นนั้นจำต้องพิจารณา และคำนึงถึงความจำเป็นในฐานะทางสังคมของผู้ตายเป็นหลัก ด้วยเหตุที่สังคมไทย การจัดการศพถือเป็นการไว้อาลัย และให้เกียรติผู้ตายเป็นครั้งสุดท้าย ดังนั้น วิธีการ หรือพิธีกรรมตามประเพณีทางศาสนาของแต่ละท้องถิ่น จึงมีการจัดงานศพที่แตกต่างกันไป โดยถือตามฐานะทางสังคมเป็นหลัก เช่น บุคคลที่มีฐานะทางสังคม มีเกียรติยศ มีชื่อเสียง ก็จัดงานศพใหญ่โต หรูหรา เสียค่าใช้จ่าย ค่าดำเนินการเป็นจำนวนมาก ส่วนบุคคลที่ไม่ได้มีฐานะ

ทางสังคมก็จัดงานตามสมควรแก่ฐานะของตนเอง ทั้งนี้ไม่ว่าการจัดงานศพในระดับใด ก็ตาม ค่าใช้จ่ายการจัดการศพนั้นมีจำนวนสูงกว่า 20,000 บาท ทั้งสิ้น ดังนั้นข้อกำหนด ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ข้อ 4 (4) จึงขัดแย้งกับบทบัญญัติว่า ด้วยความรับผิดชอบในทางละเมิดที่กระทำต่อชีวิต ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 443 วรรคหนึ่ง อันเป็นบทบัญญัติแม่บทที่กำหนดลักษณะและจำนวนค่าสินไหม ทดแทนที่อาจเรียกร้องต่อกันได้ ในค่าเสียหายอันเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศพข้อกำหนด ดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลภายนอกที่ได้รับความเสียหายทำให้ได้รับ ค่าชดเชยในความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ตนไม่ครบถ้วน

เมื่อพิจารณาข้อกำหนดในการจ่ายค่าปลงศพ ตามที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 20,000 บาท กับสภาพเศรษฐกิจ และสังคมในปัจจุบันที่มีค่าครองชีพ ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพสูง แล้ว จะเห็นว่า ค่าใช้จ่ายในการจัดการศพ ตามแต่ละประเพณีแห่งท้องถิ่น ภายหลังถึง แก่ความตาย จนกระทั่งจัดการแล้วเสร็จนั้น มีจำนวนค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ไม่น้อยกว่า 100,000 บาท ต่อการจัดการศพในหนึ่งครั้ง หากเป็นพิธีการทางศาสนาพุทธแล้ว เมื่อถึงแก่ ความตายครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยวัน ก็ต้องมีการทำบุญให้กับผู้ตาย อีกหนึ่งครั้งมี ค่าใช้จ่ายในการทำบุญเกิดขึ้นไม่น้อยกว่า 50,000 บาท รวมค่าใช้จ่าย ในการจัดการศพ และค่าทำบุญรวมสองครั้งมีค่าใช้จ่ายไม่น้อยกว่า 150,000 บาท ดังนั้นข้อกำหนดในการ จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อชดเชยความเสียหายในการจัดการศพที่กำหนดให้จ่ายเป็น จำนวนเงินเพียง 20,000 บาทนั้น ค่าใช้จ่ายดังกล่าวจึงไม่อาจเพียงพอกับการจัดการศพใน แต่ละครั้ง นอกจากนี้ข้อกำหนดให้สามารถยื่นคำขอรับค่าสินไหมทดแทนเพื่อชดใช้เยียวยา ความเสียหายโดยสะดวกรวดเร็ว โดยไม่จำเป็นต้องไปใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีนั้น จึงไม่ อาจเป็นไปได้จริงในทางปฏิบัติ ค่าใช้จ่ายในส่วนที่เกินไปจากจำนวนที่กำหนดที่ไม่อาจ ใช้สิทธิยื่นขอรับค่าสินไหมทดแทนได้ บุคคลภายนอกผู้ได้รับความเสียหาย จึงไม่อาจ ใช้สิทธิในการขอรับค่าสินไหมทดแทนจากหน่วยงานของรัฐที่จะได้รับเพียง จำนวน 20,000 บาท ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยมากกว่าจำนวนค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจริง เนื่องจากเมื่อ ขอรับเอาค่าสินไหมทดแทนแล้ว ทำให้ข้อพิพาทเป็นอันยุติ ดังนั้น ผู้ได้รับความเสียหาย อาจเลือกใช้วิธีฟ้องร้องดำเนินคดียังศาลซึ่งอาจจะได้รับค่าชดเชยความเสียหายที่แท้จริง มากกว่า และหากมีเอกสารหลักฐานค่าใช้จ่ายในการจัดการศพมาแสดงต่อศาลด้วยแล้ว

ศาลย่อมพิจารณาพิพากษากำหนดจำนวนค่าสินไหมทดแทนให้ตามเอกสารหลักฐานที่นำมาแสดง ดังนั้น การดำเนินการทางศาลดังกล่าวย่อมได้รับความรับรองคุ้มครองมากกว่าการยื่นขอรับค่าเสียหายจากหน่วยงานของรัฐ

กรณีเมื่อพิจารณาข้อกำหนดความรับผิดในการชดเชยค่าสินไหมทดแทนอันเป็นค่าปลงศพดังกล่าว ประกอบหลักทฤษฎีความรับผิดในทางละเมิด จะเห็นว่า ข้อความรับผิดดังกล่าวขัดหรือแย้งกับความเป็นจริงในการชดเชยค่าเสียหายเพื่อละเมิด และหลักทฤษฎีความรับผิดทางละเมิดที่ของหน่วยงานรัฐจะต้องรับผิดชดเชยค่าเสียหายจากการกระทำละเมิดของตนเอง หรือการที่ตนมอบหมายให้บุคคลอื่นอันเป็นเจ้าหน้าที่ของตนไปจัดการงานแทน แล้วก่อให้เกิดเหตุละเมิดแก่บุคคลอื่น และทำให้ได้รับความเสียหาย จำต้องใช้ค่าเสียหายในทางละเมิดเพื่อการนั้นจนครบถ้วน ข้อกำหนดดังกล่าวไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการที่จะชดเชยค่าเสียหายให้แก่บุคคลภายนอกทั้งยังจำกัดความรับผิดของหน่วยงาน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในอันที่จะต้องรับผิดเกินกว่า จำนวน 20,000 บาท บทบัญญัติดังกล่าวจึงอาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่บุคคลภายนอกได้

3.6 ค่าสินไหมทดแทนค่าขาดไร้อุปการะ

การกระทำละเมิดจนเป็นเหตุให้บุคคลภายนอก ถึงแก่ความตาย เหตุแห่งความตาย เป็นผลทำให้บุคคลคนหนึ่งใด ต้องขาดไร้อุปการะตามกฎหมายไปด้วย หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้กระทำละเมิด จำต้องรับผิดชดเชยค่าสินไหมทดแทนในการที่บุคคลนั้น ขาดไร้อุปการะด้วยความเหมาะสม เป็นธรรม

กรณีบทบัญญัติอันเป็นหลักเกณฑ์การชดเชยค่าสินไหมทดแทน กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดในการที่จะชดเชยค่าเสียหายเกี่ยวกับการขาดไร้อุปการะ ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดเชยค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ข้อ 4 (5) บัญญัติว่า “ค่าขาดไร้อุปการะให้พิจารณาว่า ทายาทของผู้เสียหายที่ถึงแก่ความตายนั้นต้องเป็นทายาท ผู้มีสิทธิได้รับการอุปการะเลี้ยงดูจากผู้ตายตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยจ่ายให้ไม่เกิน 30,000 บาท ต่อผู้เสียหายที่เสียชีวิตหนึ่งราย ถ้าผู้เสียหายมีทายาทผู้มีสิทธิได้รับการอุปการะเลี้ยงดูจากผู้ตาย ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มากกว่า

สามคนขึ้นไป ให้จ่ายเพิ่มขึ้นได้อีกไม่เกิน 20,000 บาท ต่อผู้เสียหายที่เสียชีวิตหนึ่งราย”

จากบทบัญญัติในการจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการขาดไร้อุปการะดังกล่าวที่กำหนดให้ผู้ที่มีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทน ในกรณีขาดไร้อุปการะต้องเป็นทายาทของผู้ตาย ผู้ที่มีสิทธิได้รับการอุปการะเลี้ยงดูจากผู้ตายตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เท่านั้น เป็นบทกำหนดจำกัดสิทธิผู้ขาดไร้อุปการะที่ไม่ใช่ทายาทของผู้ตาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่เป็นที่ผู้ที่ได้รับการอุปการะจากผู้ตายก่อนที่เขาจะถึงแก่ความตาย บุคคลดังกล่าวถือเป็นผู้ขาดไร้อุปการะจากการที่บุคคลภายนอกนั้นถึงแก่ความตาย อันเป็นผลจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ ย่อมมีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทนสำหรับการขาดไร้อุปการะ เช่นเดียวกับทายาทของผู้ตายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพราะหากพิจารณาแล้ว ผู้ขาดไร้อุปการะอาจไม่จำเป็นต้องเป็นทายาทของผู้ตาย ตามบทบัญญัติดังกล่าวแต่อย่างใด แต่หมายรวมถึงบุคคลที่ผู้ตายเคยให้การอุปการะไว้ก่อนตาย ข้อกำหนดดังกล่าวจึงเป็นการจำกัดสิทธิของผู้ที่ขาดไร้อุปการะในการที่จะได้รับค่าสินไหมทดแทน

นอกจากนี้ ข้อกำหนดดังกล่าว ยังจำกัดจำนวนความเสียหายที่ผู้ขาดไร้อุปการะควรจะได้รับชดใช้จากผู้กระทำละเมิด บทบัญญัติที่กำหนดให้จ่ายไม่เกิน 30,000 บาท ต่อผู้เสียหายที่เสียชีวิตหนึ่งราย หรือถ้าผู้เสียหายมีทายาทผู้มีสิทธิได้รับการอุปการะเลี้ยงดูจากผู้ตายมากกว่าสามคนขึ้นไป ให้จ่ายเพิ่มขึ้นได้อีกไม่เกิน 20,000 บาท ต่อผู้เสียหายที่เสียชีวิตหนึ่งราย การจำกัดจำนวนความเสียหายดังกล่าวเป็นการจำกัด ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานของรัฐ ในการที่จะไม่รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ถูกระทำละเมิดในความเสียหายที่เขาควรได้รับจนครบถ้วน โดยลักษณะความเสียหายในทางละเมิด อันเป็นค่าขาดไร้อุปการะนั้น ผู้ขาดไร้อุปการะย่อมอาจเรียกได้ตลอดระยะเวลาที่เขาต้องได้รับการอุปการะจากผู้ตาย ข้อกำหนดจำกัดสิทธิดังกล่าว จึงก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมเดือดร้อนเสียหายกับบุคคลภายนอก ผู้ถูกระทำละเมิด และได้ใช้สิทธิในการยื่นคำขอรับค่าสินไหมทดแทนจากหน่วยงานของรัฐ หรือกระทรวงการคลัง และอาจเป็นเหตุทำให้ไม่ได้รับค่าสินไหมทดแทนครบถ้วนตามความเป็นจริง

กรณีเมื่อพิจารณาจำนวนค่าชดเชยตามที่กล่าวข้างต้น กับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันที่มีค่าใช้จ่ายสูง ค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ขาดไร้อุปการะหากเป็นผู้เยาว์ ยังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือบุคคลที่ต้องได้รับการอุปการะจากผู้ตายไม่ว่าจะเป็นคนชรา หรือ

คนพิการก็ดี ค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนสำหรับหนึ่งคนนั้น ย่อมมีจำนวนไม่น้อยกว่าจำนวน 6,000-10,000 บาท ขึ้นตามสภาพสังคม ที่อาศัยเนื่องจากค่าใช้จ่ายนั้นหมายรวมถึงตั้งแต่ ค่ากินใช้ในชีวิตประจำวัน หรือค่าใช้จ่ายในการศึกษาสำหรับผู้เยาว์ ค่ายารักษาโรคสำหรับ คนชรา หรือผู้พิการ เป็นต้น ซึ่งค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายตามปกติที่บุคคลหนึ่งคน จำเป็นต้องใช้จ่ายเป็นประจำในแต่ละเดือน ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในแต่ละเดือนดังกล่าว เมื่อเทียบกับค่าชดเชยที่ได้รับแล้ว จึงไม่น่าจะเพียงพอ และเหมาะสม

นอกจากนี้ หากพิจารณาจำนวนเงินที่ได้รับการชดเชยกับจำนวนผู้ที่ต้องได้ รับการอุปการะแล้ว จะเห็นว่า ข้อกำหนดในการจ่ายค่าขาดไร้อุปการะ จำนวน 30,000 บาท สำหรับผู้ขาดไร้อุปการะที่ไม่เกิน 3 คน หรือค่าขาดไร้อุปการะเพิ่มอีก จำนวน 20,000 บาท รวมเป็นจำนวน 50,000 บาท กรณีมีผู้ขาดไร้อุปการะมากกว่า 3 คน จำนวนเงินดังกล่าว เป็นจำนวนที่น้อยไม่เป็นการเพียงพอกับความเสียหายที่เกิดขึ้น และได้รับมาเพียง ครั้งเดียว กรณีหากครอบครัวที่ยากจน และบุคคลที่เสียชีวิตเป็นเสาหลักในการหารายได้ มาจุนเจือครอบครัว เมื่อคิดคำนวณแล้ว ค่าสินไหมทดแทนสำหรับการขาดไร้อุปการะ จำนวน 30,000 บาท หรือ 50,000 บาท เฉลี่ยคนละ 10,000 บาท อาจจะทำให้ผู้ขาดไร้-อุปการะสามารถดำรงชีพอยู่ในเพียงหนึ่งหรือสองเดือนเท่านั้น เงินจำนวนดังกล่าวไม่ เพียงพอในการชดเชยเยียวยาความเสียหายแต่อย่างใด

กรณีพิจารณาเปรียบเทียบกับหลักความรับผิดชอบทางละเมิด ในกรณีค่าสินไหม ทดแทนการขาดไร้อุปการะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 443 วรรคสามบัญญัติว่า . . . ถ้าหากเหตุที่ตายลงนั้นทำให้บุคคลคนหนึ่งคนใดต้องขาดไร้ อุปการะตามกฎหมายไปด้วยไซ้ ท่านว่าบุคคลนั้นชอบที่จะได้รับค่าสินไหมทดแทนเพื่อ การนั้น” จากบทบัญญัติดังกล่าวประกอบกับหลักความรับผิดชอบในทางละเมิดแล้วจะเห็นว่า การจ่ายชดเชยค่าเสียหายจากการขาดไร้อุปการะเป็นการกำหนดให้ผู้ต้องเสียหาย จากขาด ไร้อุปการะไม่ว่าจะมีสิทธิได้รับตามบทบัญญัติในกฎหมายใด หรือการอุปการะไม่ จำต้องอุปการะด้วยเงินในขณะละเมิดเท่านั้น แต่การอุปการะยังหมายถึงเหตุอันควรเชื่อ ว่าจะได้รับจากผู้ตาย จำนวนที่จ่ายไม่คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจ แต่คำนึงถึงการที่จะ สามารถเลี้ยงดูกัน โดยการคิดคำนวณจากประมาณการทางการเงินจะได้รับเป็นรายปี และเพิ่มขึ้นหากผู้ตายยังมีชีวิตอยู่ โดยคำนึงถึงงานอาชีพ หน้าที่การงาน กำลังงานในการ

หารายได้ และความเป็นอยู่ของผู้ตาย ซึ่งอาจจะเป็นเวลานานหากผู้ตายยังมีชีวิตอยู่ โดยไม่ต้องพิจารณาว่า ขณะถึงแก่ความตายได้มีการอุปการะจริง หรือไม่ และในอนาคตจะมีการอุปการะกันหรือไม่เพียงใด ดังคำพิพากษาศาลฎีกาที่กำหนดไว้ ดังนี้

พิพากษาศาลฎีกาที่ 5985/2539 การที่ผู้ตาย ตายลงทำให้บิดา มารดาต้องขาด ไร้อุปการะ จึงชอบที่จะได้รับค่าสินไหมทดแทน โดยไม่ต้องพิจารณาว่า ปัจจุบันผู้ตาย ได้อุปการะเลี้ยงดูอยู่หรือไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6393/2551 ในการกระทำละเมิดเป็นเหตุให้บุตรของโจทก์ ทั้งสองถึงแก่ความตาย โจทก์ทั้งสองซึ่งเป็นบิดามารดาโดยชอบด้วยกฎหมายย่อมมี สิทธิฟ้องเรียกค่าขาดไร้อุปการะได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 443 วรรคสาม ประกอบมาตรา 1563 ไม่ว่าในขณะที่เกิดเหตุผู้ใดจะได้อุปการะเลี้ยงดูโจทก์ ทั้งสองจริงหรือไม่ และในอนาคตจะอุปการะกันหรือไม่

จากบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 443 วรรคสาม และแนวคำพิพากษาดังกล่าว ค่าสินไหมทดแทนอันเป็นค่าขาดไร้อุปการะนั้น จึงเป็น สิทธิที่จะเรียกร้องหรือชำระให้แก่กันไปเป็นช่วงเวลาหนึ่ง ในขณะที่ยังต้องการอุปการะ อยู่จนกว่าจะไม่จำเป็นต้องได้รับการอุปการะจากบุคคลใด นอกจากนี้ ผู้มีสิทธิได้รับการ อุปการะจึงไม่ต้องเป็นทายาท ผู้มีสิทธิได้รับการอุปการะเลี้ยงดูตามบทบัญญัติแห่ง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แต่อย่างใด เนื่องจากตามนัยแห่งการอุปการะผู้ตาย อาจเคยให้อุปการะบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ทายาทก็เป็นได้ แต่บุคคลผู้ได้รับความเสียหายนั้น เป็นผู้ที่ขาดไร้อุปการะจากผู้ตาย ซึ่งหากพิจารณาความรับผิดชอบในทางแพ่งตามประมวล- กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 443 วรรคสาม อันเป็นบทบัญญัติหลักในการกำหนด ค่าเสียหายสำหรับการขาดไร้อุปการะ แล้วจะพบว่า ผู้ที่ขาดไร้อุปการะไม่จำเป็นต้องเป็น ทายาท แต่เป็นบุคคลที่ผู้ตายเคยให้การอุปการะไว้ก่อนตายก็ได้ นั้น ข้อกำหนดในการ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นค่าขาดไร้อุปการะตามที่กล่าวข้างต้นนั้น จึงเป็นการจำกัดสิทธิ ผู้ที่ขาดไร้อุปการะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 443 วรรคสาม ในการที่ ตนจะได้รับการชดใช้ค่าเสียหาย อันเป็นการยกเว้นความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐ หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก ข้อกำหนดตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อ

บุคคลภายนอกข้อ 4 (5) ที่กำหนดจำกัดความรับผิดชอบในความเสียหายสำหรับผู้ขาด
ไร้อุปการะ จึงขัดหรือแย้งกับหลักความรับผิดชอบในทางละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้เสียหาย

ดังนั้น เมื่อบุคคลภายนอกผู้ได้รับความเสียหายจากการที่ไม่อาจยื่นคำขอรับ
ค่าสินไหมทดแทนความเสียหายจากการขาดไร้อุปการะ ตามประกาศกระทรวงการคลัง
เรื่องหลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อ
บุคคลภายนอก ข้อ 4 (5) ได้ หากไปใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีต่อศาลก็จะได้รับความ
คุ้มครองตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 443 วรรคสาม และ
ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกากล่าวข้างต้น หลักเกณฑ์วิธีการในการขอรับค่าสินไหม
ทดแทนนั้น ถือเป็นประโยชน์แก่ผู้ถูกระทำละเมิดและได้รับความเสียหาย แต่บัญญัติ
ดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมสอดคล้องกับความเป็นจริง หากจะให้ครอบคลุมเหมาะสม
และเป็นธรรมแก่บุคคลภายนอกควรเพิ่มเติม เนื้อหาตามบทบัญญัติในมาตรา 433 วรรคสาม
เข้าไปในประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณี
ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก เพื่อให้ความรับผิดชอบและการชดใช้
ค่าเสียหายครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กรณีเมื่อพิจารณาถึงเจตนารมณ์ และแนวคิดในการกำหนดจำนวนค่าเสียหาย
อันเป็นค่าขาดไร้อุปการะนั้น เพื่อให้มีจำนวนเพียงพอกับค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ขาดไร้อุปการะ
ตลอดระยะเวลาที่ต้องได้รับการอุปการะ โดยกำหนดให้เป็นระยะเวลาหนึ่งที่บุคคล
ผู้ขาดไร้อุปการะนั้น พอที่จะช่วยเหลือตนเองได้ และไม่จำเป็นต้องรับการอุปการะจาก
บุคคลใด ตัวอย่างเช่น กรณีเด็กยังไม่บรรลุนิติภาวะมักกำหนดให้ได้รับการชดเชยในกรณี
ขาดการอุปการะไปจนกระทั่งบรรลุนิติภาวะ หรือกรณีผู้ขาดไร้อุปการะเป็นคนชราที่จะ
ได้รับค่าชดเชยอุปการะไปจนกว่าจะเสียชีวิต เป็นต้น ดังนั้นการกำหนดค่าขาดไร้อุปการะ
เป็นคราวเดียวโดยมีจำนวน เพียง 30,000 บาท หรือ 50,000 บาท ย่อมไม่เป็นการอุปการะ
ตามนัยแห่งกฎหมายว่าด้วยการอุปการะแต่อย่างใด

ทั้งนี้ ข้อกำหนดตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้
ค่าสินไหมทดแทน กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ข้อ 3 และข้อ 4
(1)-(5) ที่กำหนดให้มีการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่บุคคลภายนอกในความเสียหาย

ที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินที่ใช้เฉพาะราคา หรือค่าซ่อมแซมทรัพย์สินเท่านั้น หรือการจ่ายค่ารักษาพยาบาลที่ต้องถือเอาตามใบเสร็จรับเงิน แต่จ่ายไม่เกิน 20,000 บาท ค่าขาดแรงงาน จำนวนตามค่าแรงขั้นต่ำ หรือไม่เกิน 9,000 บาท ไม่เกิน 60 วัน หรือ 2 เดือน หรือกรณีค่าสูญเสียอวัยวะไม่เกิน 50,000 บาท ต่อผู้เสียหาย 1 ราย และค่าปลงศพ จำนวน 20,000 บาท ตลอดจน ค่าขาดไร้อุปการะที่จ่ายให้เฉพาะทายาท จำนวนไม่เกิน จำนวน 50,000 บาทนั้น เป็นการชดใช้ค่าเสียหายที่ไม่ถูกต้องเป็นธรรมในความเสียหายที่แท้จริง และเหมาะสมกับความเสียหายในปัจจุบัน

ด้วยเหตุที่ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกที่บัญญัติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 ปัจจุบันปี พ.ศ. 2554 เป็นระยะเวลาจนถึง 15 ปี ทำให้ข้อกำหนดวิธีการ และจำนวนความเสียหายไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาตามความเป็นจริงในปัจจุบัน ก่อให้เกิดปัญหาในทางกฎหมาย ในการเรียกร้องค่าเสียหายในส่วนที่ไม่มีในบทบัญญัติดังกล่าว ผู้ถูกกระทำละเมิดต้องไปฟ้องร้องดำเนินคดีกับหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด ทั้งนี้การจะฟ้องร้องดำเนินคดีได้ต้องไม่ขอรับค่าสินไหมทดแทนบางส่วนที่ได้รับอนุมัติตามประกาศกระทรวงดังกล่าว เพราะการรับค่าสินไหมทดแทน จะเป็นเหตุให้ข้อพิพาทเป็นอันยุติลง โดยผู้เสียหายไม่อาจใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลได้อีก เป็นการสร้างภาระให้กับผู้ถูกกระทำละเมิดที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายมากขึ้น และไม่เป็นการแน่ชัดว่าจะได้รับค่าสินไหมทดแทนหรือไม่เพียงใด

กรณีความรับผิดชอบทางละเมิดย่อม หมายถึง ความเสียหายทุกลักษณะที่เป็นผลจากการกระทำละเมิด ย่อมต้องได้รับการชดใช้เยียวยาความเสียหายเพื่อให้ผู้ถูกกระทำละเมิดกลับคืนสู่ฐานะเดิม ซึ่งกรอบแนวคิดดังกล่าว ได้บัญญัติให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ในการเยียวยาผู้เสียหายจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ ตามความในมาตรา 11 พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ที่ต้องการเยียวยาความเสียหายแก่บุคคลภายนอก โดยสะดวก รวดเร็ว ทันถ่วงที่กับความเสียหาย ไม่จำเป็นต้องมีการฟ้องร้องดำเนินคดี แต่การบัญญัติข้อกำหนดตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ข้อ 3 และข้อ 4 (1)-(5) เพื่อชดใช้เยียวยาความเสียหายนั้น การบัญญัติไม่ครอบคลุม และไม่

สอดคล้องกับความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง ก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานทำให้ไม่อาจมีการชดใช้ค่าเสียหายได้จริงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่บุคคลภายนอกได้